

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETESEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólír sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, december 31.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A válság tetőpontján.
A fenséges szerelmeseik.
Ingató képviselő.
Egy asinigaugató ügyel.
A szabadelvűpárt értékezte.
Elitelt lapserkeztő.
Pintye Györgyöt elfogták.
Wlassics rendelte az aradi román szent-
aszkhoz.
Mammutással vádolt ügyvéd.
Az aradi gyorsvonat veszedelme.
Az év végén.
Automobil-pör a bíróság előtt.
Tárcs: A kis Denise. Írta: Vértési Gyula.
Regény-Csarnek: A távollévő. Írta: Montégut
Maurice.

A válság tetőpontján.

— Fővárosi tudósítónk telefon jelentése. —

Budapest, december 30.

A király döntése, a melyet mára vár-
tak, nem következett be, de a helyzet ag-
godalmas volta fölöttébb növekedett. A
kormány felhivatalosa gyötrelmesnek mondja
a kiegyezés állapotát, a melynek gyötrel-
mességét kevés vigasztaló enyhíti. A re-
mény, hogy a kiegyezésben a végleges
döntés bekövetkezik, meghiusult.

Felhivatalosan a következő jelentések
adattak ki:

Ma délelőtti kilencz órákor a király
Körber dr. osztrák miniszterelnököt magán
kihallgatáson fogadta. Az osztrák minisz-
terelnök a kiegyezési tárgyalások eddigi

eredményéről tett jelentést az uralko-
dónak.

Ezután Ő Felsége magához hívatta
Széll Kálmán miniszterelnököt és Lukács
László pénzügyminisztert, a kiket Körber
dr. osztrák miniszterelnökkel és Böhm-
Bawerk lovag osztrák pénzügyminiszterrel
együtt másfél óra hosszat tartó kihallga-
táson fogadott. E kihallgatás eredményeül
tekintendő az, hogy az osztrák miniszter-
elnök és pénzügyminiszter ma délután 2
órákor újból megjelennek a Sacher-szálló-
ban Széll Kálmán miniszterelnöknél a tár-
gyalások folytatására. (Bud. Tud.)

A Magyar Távirati Irodának jelentik
Bécsből: Ma délelőtti 11 órákor a bécsi
Burgban Ő Felsége elnökleite alatt minisz-
teri tanácskozás volt, a melyben magyar-
részről Széll Kálmán miniszterelnök és
Lukács László pénzügyminiszter, osztrák
részről Körber Ernő dr. miniszterelnök és
Böhm-Bawerk pénzügyminiszter vettek részt.
A tanácskozás másfél órát vett igénybe
és déli fél 1 óráig tartott. A korona el-
nökleite alatt tartott tanácskozást megelő-
zőleg Széll Kálmán miniszterelnök Lukács
László pénzügyminiszterrel és Popovics
Sándor miniszteri tanácsossal fél órányi
konferenciát tartott. Délután 2 órákor
Körber osztrák miniszterelnök és Böhm-
Bawerk pénzügyminiszter ismét megjele-
tek a Sacher-szállóban és tanácskozásra
ültek össze Széll Kálmán miniszterelnök-
kel és Lukács László pénzügyminisz-
terrel.

A M. T. I. felhatalmazást kapott an-
nak a kijelentésére, hogy egy bécsi lap-
nak az a jelentése, hogy a magyar kor-
mány most újra előállott egy követelés-
sel, a melyet a kiegyezési tárgyalások
egyik korábbi fázisában már elejtett, vagy
hogy új követelést támasztott, teljesen
helytelen. Széll Kálmán miniszterelnök a
tárgyalások kezdetén elfoglalt álláspontját
a tárgyalások mostani stádiumában is vál-
tozatlanul megtartotta.

A felhivatalos újabb jelentése így szól:
Széll Kálmán és Körber miniszterelnö-
k, Lukács és Böhm-Bawerk pénzügy-
miniszterek délután kettőtől fél négyig foly-
tatták a tanácskozást a függő kiegyezési
kérdésekben. A konferencia nem vezetett
eredményre.

Lukács pénzügyminiszter a délutáni vo-
nattal, Széll Kálmán miniszterelnök pedig,
aki részt vesz a Lambsdorff orosz kül-
ügyminiszter tiszteletére adandó diszebé-
den, az éjjeli vonattal utazik vissza Bu-
dapestre.

A Magyar Nemzet szerint a király el-
nöklésével tartott mai tanácskozás igen
beható volt, mindazonáltal eredménytelen
maradt, dacára annak, hogy a magyar
kormány elment a legszélsőbb határig, a
meddig a magyar érdekek veszélyeztetése
nélkül elmehetett. Lehet, hogy Széll Kál-
mán még a holnapot is Bécsben kénytelen
tölteni.

Ama vitás pontokról — írja a M. N., —
a melyek a két kormány megegyezését meg-

TÁRCA

A kis Denise.

Írta: Vértési Gyula.

Reggel felé járt már az idő. Valami házi-
bálról másztunk haza. Zoltán még a kávéházba
akart volna menni.

— Gyere inkább hozzám, jobb teát főzünk
magunknak!

Otthon azután míg én a teát főztem, Zol-
tán az asztalon heverő arcképek között kutatott.
Egyszerre csak felkapta egy ismertebb
színésznőnek nevével jelmez kosztüm-
képét:

— Az én kis Denisem!

— A te kis Denised? Tévedsz. Talán in-
kább az én kis Denisem!

Ismét felvette az arcképet és sokáig néz-
te. S mintha látására valami kellemetlen, szo-
moru érzés kezdett volna erőt venni rajta. Két-
szer is letette, meg újra felvette, azután szót-
lanul nézett egy darabig maga elé, csak azu-
tán mondta:

— Biz' az lehet, hogy a tied volt. Az
enyém csak lehetett volna!

— Hát csakugyan volt valaha dolgod ezzel
a kis macskával? Viszonyod?

— Viszony? Dehogy viszony! Az egészen
egy gondolkodás, mint valami fehér álomra.

Elnevettem magam. Hogyne! A kis Denise
a fehér álom! Hogy illik ez össze?

— Ugy-e nevedsz? Persze te akkor még
nem ismerted őt? Régen is volt ez! A híres
primadonna akkor még nagyon fiatal és nagyon
becsületlen lányka volt.

— Mindenki így kezdi — jegyeztem meg
cinikusan.

— Persze mikor te megismerted...

Oh, akkor már nem volt se nagyon fiatal,
se nagyon becsületlen.

— Hol ismerkedtél meg vele?

— Bizony én pártás nem is tudom. Né-
zük meg az arckép hátulsó lapját. Csakugyan
itt van! Akkoriban még a vidéken kóborolt.

„A szalkszödemeteri kedves napok emlékére, a
kis Denise az ő feledhetlen kutyuskájának.”
Tehát mint láthatod Szalkszödemeter volt ama
hely, ahol szíveink lángra gyúltak... Nekem
egy pár hetes kiküldetésem volt, de amellet
halálra untam volna magamat, ha ő nagyságá-
val nem hozott volna össze jó sorsom. Valósá-
gos gyöngy volt abban a szemét kisvárosban.
A gavallérjait könnyű volt kiűzni a nyeregből.
Se a segédjegyzőnek, se a gyógyszerészprakti-
kánsnak nem telt se pezsgőre, se virágokra, se
cigányra. Nekem pedig telt! Pompásan éltünk!
Ah, hogy tudott szeretni az a lány!

— Szegény Aranka! Mi lett belőle!

— Csak nem sajnálsz? Mi lett belőle?
Okos lány, aki vigan éli napjait! Lásd már
feljutott Pestre. De igaz, hát neked is volt

dolgod vele? Különben, azt hiszem sokunknak
volt!

— Akkor még nem, mikor én megismertem.
Olyan szomorú hangon be-zélt Zoltán, hogy
szinte megsajnáltam. Abbahagytam a cinikus
hangot s úgy kérdeztem:

— Csak nem voltál belé komolyan sze-
relmes?

— Nagyon szerettem.

— Ah, ez már érdekes! Epen kész a tea.
Itt a cigaretta is! Halljuk a történetet.

— Elmondom, ha nem gunyolsz ki érte!

— Dehogy gunyollak! Kellő áhitattal fog-
lak hallgatni.

Egy pillanatig nézte még az arcképet, azu-
tán eltolta magától:

— Olyannak akarom látni, aminő akkor
volt! Szép, ártatlan, tiszta! Én is láttam őt
ebben a szerepében. De akkor még igazi ne-
bántsvirág volt! Pajtás, adj cognacot is a tea-
hoz. Hogy ne lássak nagyon tisztán mindent!
Reggelig, úgy érzem, hogy be fogok csipni.
S ez jobb is lesz így. Mert legalább a lelkem
nem fog úgy fájni, mint ahogy józanul fájna
a visszaemlékezések szomorú hangulatában...
Mert szomorú dolog ám arra a kincsekre vissza-
gondolni, a melyet elvesztettünk, vagy el-
dobtunk magunktól örökre, visszahozhatatlanul.

Akkor ismerkedtünk meg, mikor
még fentjárt valamelyik színképezdében. Csak-
hogy Aranka nem afféle affektáló, nagyzó,
frivol, romlott leány volt, mint a többi. Ugy

hiúsították, a magyar kormány szigorú diszkreciója folytán semmi publikációt nem tehetünk.

(A királyi döntés.)

A félhivatalos jelentéseket az alábbi, megbízható helyről érkezett bécsi információk egészítik ki:

Az esti órákban érkezett híradások szerint a helyzet ma olyképen áll, hogy a tárgyalások egyelőre elmaradnak, s azoknak újrafölvétele csak az osztrák kormány kezdeményezésére fog bekövetkezni. Személyi krízis jelenleg nincs. A bécsi félhivatalosok cikke szerint kormány-krízisről nem lehet beszélni, csak magának a kiegyezésnek kríziséről.

Ujabb bécsi jelentés szerint minden hír megegyezik abban, hogy a kiegyezési tárgyalások rendkívül komoly pontra jutottak, és hogy azokban legfőleg a király dönthet, úgy, hogy a két miniszterelnök vagy elfogadja a király döntését, vagy egész új tárgyalásokat kezd.

Miniszterválságra már Lambsdorff látogatása miatt se gondolnak.

A külsőségek arról tanuskodnak, hogy a király mindent megtett a helyzet megoldása érdekében. Azon fáradozott, hogy a két kormány között a szakítást megakadályozza.

Körber fogadtatása után Schiessel lovag a kabinetiroda főnöke fölkereste Széll Kálmánt, a ki ezután Lukács pénzügyminiszterrel és Popovics pénzügyminiszeri osztálytanácsossal tárgyalt. Hogy mi volt Schiessel lovag megbízatása, nem tudni.

Bécsi politikai körökben azt hiszik, hogy a király a két miniszterelnököt meg egyszer magához hivatja s velük, minden a jelenlegi helyzetet illető kérdést újból tárgyalás alá vevén, igyekezni fog a még fenálló differenciákat eloszlatni.

Jellemzik a helyzetnek komoly voltát a magyar kormány félhivatalosának sorai.

(„Gyötrelmes helyzet.”)

A Magyar Nemzet mai számában a helyzet címen vezércikket közöl, melyben többek között ezt írja:

Annyi bizonyos, hogy hasonló kínos és igen nehéz helyzet ezideig nem volt a kiegye-

zési tárgyalások folyamán. És ha gyötrelmesnek kell is mondani a helyzetet, az mindenestre vigasztaló, hogy nemsokára megszűnik. Hogy a kiegyezés nem jött létre, nem a magyar kormányon mult. A helyzet tulajdonképpen tegnap óta mondható a válságshoz nagyon közel állónak.

A Neues Wiener Abendblatt mai számában ezeket írja: A hosszú ideig tartó korona-tanács arra enged következtetni, hogy a két kormány között a tanácskozások nincsenek megszakítva. A külügyminiszter lapja, a Fremdenblatt ezt jegyzi meg:

Kétségtelen, hogy Széll és Körber miniszterelnökök között igen nagy differenciák vannak, a mi nagyon bizonytalanná teszi a helyzetet. Ha Körber nem közeledik, ez azért történik, mert meg akarja védeni az osztrák érdekeket, a melyek a kiegyezési kérdésben fontos védelmet igényelnek.

(Bécsi hangulat.)

A bécsi körök véleményét jellemzi a Neue Freie Presse mai számának vezércikke is. Ennek a lapnak mai száma, mint Bécsből táviratozzák, a következőket írja:

Tegnap ismét olyan nap volt, melyen a kiegyezésben utazó miniszterek nem jártak szerencsésebben, mint az előző vasárnapokon. Egy pontban azonban mégis észre lehet venni némi különbséget, azt, hogy a résztvevők elvesztették türelmüket. Habár még mindig nincs tisztázva, hogy min fordulnak meg tulajdonképp. A differenciák, melyek a két kormány között a vámtarifa megalkotása után fennmaradtak, mégis annyi bizonyos, hogy áthidalásuk most sem sikerült. A két miniszterelnök azon a ponton áll, melyen azt a konkluziót kell levonniok, hogy megegyezés közöttük egyáltalán lehetetlen. Közel áll, hogy úgy Széll, mint Körber a koronának megmagyarázzák, hogy feladatukat megoldani nem tudják, s tárcáikat rendelkezésre bocsátják.

Hogy ez a kritikus fordulat elháríthatatlan-e, azt a differenciákat borító homály miatt nem lehet tudni. A monarchia két részének munkálkodó népessége nem fogja megérthetni, hogy nincs olyan út, melyen valami megegyezés létre ne jöhetne.

És azt a kérdést is fel lehet vetni: ha a fáradságos Penelope-munkát ismét fel kell oldani, ha az alkudozások kiegyezés helyett az egyik vagy mindkét miniszterium visszalépésével végződnek, megoldás lesz-e ez?

A szereplők változása változtathat a tényálláson?

Csak kettő lehetséges. Vagy a „non possumus”, melylyel a két kormány válni akar egymástól, akkor a krízisért felelősség senkit sem terhel. Vagy meg van indokolva s akkor a feladat, mely a két kormány közül az egyiknek hátramarad, az, hogy az országot, melynek érdekeit képviseli, elárulja.

Ha ebben az esetben egy kormány azt mondja, hogy inkább távozik helyéről, mint a kiegyezésben elfoglalt álláspontjától, akkor ez nagyon kétes értékű heroizmus. Feltéve, hogy az osztrák kormány tenné ezt, akkor nem néhez előre látni, hogy mi fog következni. Minden tapasztalat szerint, melyet az eddigi kiegyezési harcokból merítettünk, az hogy olyan miniszterium következne, mely, mint a Körber előtti kormányok is, úgy fejezné be a kiegyezést, hogy meghajlanék Magyarország akaratát, hogy azt az osztrák népképviselő szakszolja. Hogy ez parlamenti uton nem történhetik, az bizonyos. De nemcsak a népképviselő lenne így kirekesztve, hanem a monarchia egységének az a maradványa, melyet a Széll-féle formula meghagyott, ismét lejjebb szállítatnék, ha csak nem veszne el végképpen. Mi volt a jelenlegi tárgyalások végcélja? Egy alkotmányos, a reichsrath által jóváhagyott vám- és kereskedelmi szövetséget ültetni a viszonyosági állapot helyébe, melyet az 1899 iki szükségrendelet teremtettek meg, s ezen alapon megkötni a kereskedelmi szerződéseket.

Mindennél fontosabb a két államot megszabadítani attól a bizonytalanságtól, mely ólomsúlytal nehezedik rájuk és a vállalkozási szellemet kiöli.

Az éjjeli órákban táviratozzák, hogy a tárgyalásoknak újból való felvétele csak újév után néhány nappal fog bekövetkezni.

TÁVIRATOK.

A venezuelai kérdés.

London, december 30. A Morningpost jelentti Washingtonból tegnapi kelettel: Anglia és Németország ma közölte a külügyi hivattal azokat a feltételeket, a melyek mellett hajlandó beleegyezni a venezuelai kérdésnek békebíráóság útján való eldöntésébe. Hir szerint Németország 300.000 dollárt és teljes megkövetést követel, ellenben Nagy-Británia hajlandó a megkövetésről lemondani és csak 40.000 dollárt követel.

Washington, december 30. A venezuelai kérdésben most Castro nyilatkozatát várják. A külügyi hivatal teljesen informálta Bowen követet a Berlinnel, Londonnal és Rómával foly-

előtött kedélyre, modorra és mindenre a vele járó többi kisasszonytól, hogy olyan volt, mint a banyaoldalban a sok csillámlo. üres, értéktelen kő között a tiszta, erős fényű aranyérc.

A társnői ki nem állhatták s elnevezték szürke néninek s folyton gunyolták zárkózott, csöndes és tisztességes viseletéért.

Egy házban laktunk, egymás szomszédságában. Én az anyámmal laktam, ő pedig a nagynénjével.

Mindakét öregasszony a faluról került fel a nagyvárosba. Régi módú uriaszonyok voltak, akik szörnyen megöregültek, hogy egymással megismerkedhettek és kipanaszolhatták magukat a városra is, meg reánk is.

— Csak erre a kamaszra ne kellene vigyáznom, hogy el ne lumposodjék, dehogyan lakom fent — mondta az anyám.

— No én is csak ennek a csitri lánynak a kedvéért vagyok fent — mondta a néni. — Hogy tanulja meg a mesterségét és keresse meg vele a kenyerét, mert az anyja holt koldus, az kenyérre valót se adhat neki, nekem meg éppen annyim maradt meg, hogy ki-taníttathatom.

Majd mindennap találkoztunk. az anyám nagyon megszerette Arankát s szinte rosszul esett neki, ha egy nap nem láthatta. De arra nem volt eset. Mert mihelyt módját öltötte, átszökött hozzánk. Jóformán a családhoz tartozott.

Persze, a delog vége az lett, hogy beleszeretettünk egymásba. Tulajdonképpen ezt nem is

kellett megmondanunk egymásnak; éreztük mindketten, valahányszor csak megszorítottuk az egymás kezét.

S a mindennapi együttlét gyönyörébe alig vegyült bele valami érzéki vágyakozás. Mint ha csak a bizonyosság érzete elnyomta volna a vágyakat. Biztosra vettük, hogy ugyis csak az egymáséi lehetünk. A közeli dicsőséges jövőben.

Mert ilyenek színeztük ki a jövőt, fényesnek, dicsőségesnek. Ő belőle híres színész lesz, belőlem képviselő, egyetemi tanár, miniszter, vagy Isten tudja mi minden! Fényes csillagok leszünk, akik fent az égbolton fogunk találkozni. Addig pedig türelem és kitartás!

Hanem egyszer mégis közel álltunk hozzá, hogy elveszítsük a türelmet.

Magunk voltunk odahaza. Az öregek elmentek valahová. Rendes szokás szerint vitakoztunk, szavaltunk, énekeltünk s végezetül nagy megdöbbenéssel vettük észre, hogy nagyon közel ültünk már egymás mellett.

Kezét kezemben tartottam, dereka szelíden hozzám hajolt s nagy kék szemével szerelmesen, meleg epedéssel nézett felém. Egyre jobban magamhoz öleltem s míg elkezdtem neki sütni, hogy mennyire szeretem, ő szelíden eított magától s úgy mondta, hogy ő is szeret, de még nem lehetünk az egymáséi, parancsolunk kell a szíveinknek.

Mint ha tegnap történt volna, úgy előttem van az egész jelenet. Szóval, szóra emlékezem, minden szavára:

— A feleségem nem lehetek most. Mindketten tönkretennénk a jövőnk. Ennek a szerelemnek a mi szárnyainknak kell lenni. Ez fog minket emelni, nagygyá tenni. Ez a tiszta szerelem lesz a mi védpajzsunk! Harcoljunk a dicsőségért s ha győztünk: találkozzunk. Az első férficsók, mely az ajkamat fogja érni, a maga csókja lesz. Addig pedig maradjunk testvérek.

S azok maradtunk! Még csak meg se csókoltuk egymást. Oh ostoba kora a romantikus hajlamoknak és a fiatalság együgyű hangulatainak! Huszonkétéves éretlenség, milyen neveléses is vagy, csak így tíz év múlva is!

Testvérek maradtunk és törtettünk a dicsőség felé. Az álmok fehér útján haladtunk behunytt szemmel, ahelyett, hogy felébredtünk volna és gyönyörködtünk volna az életben, a fiatalságban, a szerelemben.

Azután egyszerre csak mégis felébredt az egyik álmodozó.

Evek teltek már akkor el meddő küzdelemben. Én idefent nyomorogtam valami kis hivatalban, ő kóristáné volt valamelyik vidéki színháznál. De mint a direktora mondta, óriási hibája volt:

— Becsületes! Ezzel meg van mondva, hogy sose csinál karriert!

Hányszor beszélgettünk akkortáiban a halálról. S el is határoztuk, hogy becsületes embereknek nem érdemes élni ebben a becstelen világban.

tatott jegyzékváltás eredményéről. Bowent utasították, hogy a dolgot most maga vegye a kezébe és állapítsa meg, hogy milyen részletek kerüljenek a jegyzőkönyvébe, a melyet fel kell venni, mielőtt a kártérítési követeléseket a választott bíróság elé terjesztik. Bowen ebben a dologban kizárólag mint Venezuela megbízottja jár el. A külügyminisztérium hivatalnokai mindenütt azt a felfogást igyekeznek terjeszteni, hogy működésük a felek összehozásával megszűnt. Valószínű, hogy Bowen mint Venezuela képviselője meg fog jelenni a Washingtonban összeülő bizottságban, a mely a jegyzőkönyvet össze fogja állítani.

Lambsdorff gróf Bécsben.

Bécs, december 30. Lambsdorff gróf orosz külügyminiszter délelőtti háromnegyed 11 óráig szállásán maradt, azután pedig több látogatást tett.

Sztrájk.

Barcelona, december 30. Az északi vasutársaság különféle műhelyeinek sok munkása sztrájkol. A sztrájkolók a dolgozni akaró munkásokat is vissza akarják tartani a munkától. A rendőrség sok embert letartóztatott.

Liverpool, december 30. Annak következtében, hogy az amerikai szénbányamunkások sztrájkja ügyében a békebírói tárgyalások megindultak, 200.000 tonna szenet rendeltek meg Angliában Amerika részére.

A fenséges szerelmesei.

(A szász udvar botránya.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 30

Lipót Ferdinánd főherceg lemondásának elfogadásáról a következőket írja a „Wiener Abendpost”, a bécsi félhivatalos újság:

Ő császári és apostoli királyi felsége O császári és királyi felsége Lipót Ferdinánd legmagasabb kérelmére annak lemondását főhercegi állásáról és rangjáról, elfogadni ugyanannak a kért engedelmet, a Wölfling Lipót polgári név használhatása iránt, megadni és egyidejűleg a fenséges főherceg törlését az aranygyapjas rendből és a hadsereg kötelékéből való elbocsátását elrendelni méltóztatott.

Ebből a hivatalos nyilatkozatból kiviláglik, hogy Lipót Ferdinánd állampolgársági viszonyai a jövőben sem változnak.

De egyszerre csak emelkedni kezdett az Aranka csillaga. Kezdték szerepeket kapni, a lapok emlegették s udvarlók vették körül.

Es ekkor történt, hogy mikor egyszer lementem meglátogatni, minden előzmény nélkül a karomba vetette magát:

— Valakinek úgy is a szeretőjévé kell lennem! Legyek először is a tied!

— Es a szeretőd lett! Nos lásd mégis ez lett a vége! Minek ehhez akkora előzmény! — vágtam Zoltán szavába.

— Nem lett! Ostoba ideális felhevülésében megutáltam s otthagytam.

— No kedves Zoltán, akkor te voltál az akit a közös kis Deniseünk egyszer említett nekem. Nagyon őszinte volt a vacsoránál, nagyon bepeozsgózott s akkor mondta:

— A férfiak általában véve nagyon szemtelenek és vakmerők, de ha gyávák, akkor nagyon gyávák.

Azután beszélt egy fiatal legényről, aki olyan, de olyan nagy csacsi volt! A végén sirt is, azt a csacsi siratta, de persze akkor már túl volt a nóbelspitz határán. No csak hogy tudom, hogy ki volt az a csacsi. Éljen a csacsi, meg a kis Deniseünk! Egy pohár cognagot az egészségre!

Azonban Zoltán nem nyult a pohárhoz, csak nézte újra az arcképet s a szeme úgy ragyogott, mintha köny akart volna kiperdülni belőle...

A trónörökösné levelei.

A „Sächsische Zeitung” jelenti, hogy Lujza főhercegnő levelet írt atyjának Genfből.

E levélben elmondja, hogy férjét soha sem szerette, hogy a mikor feleségül ment hozzá, akkor nem is tudta, hogy mi az a szerelem. Sajnos, későn ébredt fel benne az az érzelm, már akkor, a mikor nyíltan nem léphetett a világ elé. Az örökkévaló rettegést, hogy titkát felfedezik, azonban nem lehetett sokáig rejtgetni és azért nyíltan követte szíve sugallatát, a mikor már későn volt. Az igaz, hogy fájdalmat okozott vele azoknak, akiket szeretett.

Elhagyta gyermekeit, szégyent hozott családjára, de mindazt csak azért tette, mert egyszer már igazán boldog akar lenni. Boldogságát elérte azzal, hogy most már az egész világ előtt követheti szerelme tárgyát. Most már nincsen mit titkolnia. Attól nem fél, hogy boldogsága nem lesz állandó. Nem is fogja soha megbánni, hogy e boldogságát kivívta. Csak egyet kér, hogy ne fordítsák el gyerekei szívét tőle, ha mindjárt nagyon vétkesnek és bünsnek is tartják.

A szász udvar ügynöke.

Schwartz Arthur, a drezdai udvar meghittje még abban a szállóban, az Angleterre szállodában lakik, ahol a trónörökösne tartózkodik. Schwartz tegnapelőtt kijelentette, hogy nem igaz az a hír, hogy ő a főhercegnőt letartóztatná, ha esetleg elhagyná Svájc területét. Soha senki ilyen megbízatást nem adott neki.

Az ő jelenlétének egészen más oka van, amit a világ nem sokára meg fog tudni. Különben is nem sokáig fog már Svájcban tartózkodni.

— Azt hiszem hogy néhány nap múlva vissza utazom Drezdába — mondta.

Az „Angleterre” szálló előtt ma is rendkívül sok kíváncsi ember állott és naphosszat leste a nagy hideg dacára, hogy a trónörökösne az ablakhoz jöjjön legalább, ha már nem jön ki az utcára. De hiába való volt ma minden leselkedés és utcán való ácsorgás. A főhercegnő nem mutatkozott, sőt ablakai le voltak függönyözve.

A főhercegnő és Giron három szobából álló lakásukon nagyon egyhangú életmódot folytatnak. Késő éjjel fekszenek és déltájt kelnek fel. Ebédet csak este esznek és napközben alig van valami kívánni valójuk.

Ebédjük napok óta kétféle sültből és sörből áll, amit a főhercegnőnek külön mindezekből hozatnak, mert nagyon szereti a bajor sört.

Tegnap az a hír volt elterjedve, hogy a szász trónörökös, a hűtlen asszony férje, Genfbe érkezett. Ez a hír azonban nem bizonyult valósnak.

Most derült ki, hogy a német kormány valószínűleg pressziót gyakorolt a svájci kormányra, hogy a szász trónörökösne és kedvesét kiutasítsa. A szövetségtanács azonban kategorikusan kijelentette, hogy a kiutasításról szó sem lehet, mert erre nincs törvényes okuk sem.

Giron naponta számos levelet kap Németországból, melyek közül sok halálos fenyegetést tartalmaz. Egyik levélben, mely Drezdából jött, ez áll:

— Meg fogsz dögleni belga disznó, mert olyan nagy szegényben döntöttem Szászországot.

Főhercegből farmer.

Lipót Ferdinánd főherceg azzal a kérréssel fordult a francia kormányhoz, engedje meg neki, hogy Madagaszkárban letelepedjék. E szerint a főherceg farmer-életet akar folytatni.

A trónörökös válópöre.

Mint egy drezdai sürgöny jelenti, a szász trónörökös megmarad ama elhatározása mellett, hogy felesége szökési ügyét bíróság elé viszi. A szász király e célból hét tagú bíróságot fog kirendelni, mely előreláthatólag a trónörökös és neje házassági közösségének megszüntetését fogja kimondani.

Egy szinigazgató ügyei.

(Szalkay a fegyelmi-bíróság előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 30.

Szalkai Lajos miskolci szinigazgató ellen az országos színészegyesületnél följelentéseket tettek, melyekben közérkölcsebe ütköző cselekmények és több rendbeli fegyelmi vétseg miatt vádakát emeltek. Egy budapesti estillap nyomán több fővárosi és vidéki lap szellőztette ez ügyet, mire a színészegyesület fegyelmi tanácsa megindította Szalkay ellen a fegyelmi vizsgálatot.

Mészáros Kálmán irodaigazgató és Kazalicky Antal, kik a vizsgálattal megbíztak, hosszas jelentést tettek s mintegy 40 tanut hallgattak ki, akik az igazgatóra nézve oly vallomást tettek, ami valódiság esetén súlyosan kompromitálná a vidéki színészetet. Ilyen vád, hogy szerződött egy budapesti színház primadonáját meglehetősen szép fizetéssel, de azután egy tagjaiból összeállított jury ítélete segélyével hangcsökkentés miatt elbocsátotta őt. Néhány napra rá fél gázsival visszaszerződött a primadonát s ma az összes elsőrendű szerepeket játszatja vele. Kacziány Viola a kitűnő drámai szende anyát kiutasította e színpadról. A művész erre azt válaszolta, hogy az igazgató hozza be az idegeneket, mire az igazgató azzal válaszolt, hogy „az más, annak meg van az értelme!” Kornai Margit nevű színésznőt, akit behívott irodájába, hogy megmutassa új diványát, erőszakos módon akarta ölelgetni s később biztatta, hogy legyen a színügyi bizottság elnökének barátnéja, mert különben nem maradhat meg a társulatnál. Ilyenféle vádak egész seregével léptek föl Szalkay ellen.

A fegyelmi tanács dr. Komor Gyula elnöklése alatt Vidor Dezső, Márkus József tanácsnokok és dr. Faludi Jenő jogtanácsos. A vádat Mészáros Kálmán irodaigazgató képviselte. Mult héten már tárgyalták ez ügyet, de akkor Szalkay nem jelent meg s képviselőjével dr. Gleichmann Lajos ügyvédet bízta meg. A fegyelmi tanács azonban nem fogadta el a helyettesítést s utasította Szalkayt személyes megjelenésre. Hétfőn délután tárgyalták folytatólag ez ügyet, melyen először az igazgató ellenirátát olvasták föl. Ebben a dolgok állását egészen más világításban adja elő. Tanukul beidézte a fegyelmi tanács Kacziány Violát, Rajz Odont és Déri Bélát, a miskolci színház tagjait, Bakó Lászlót, a Nemzeti Színház tagját, Sigmund Nándor táncmestert és Hegyi Kornéliát, a Magyar Színház tagját (a kik tavaly az aradi színház tagjai voltak) és Feld Aurélt, a „Magyarság” s. szerkesztőjét.

Bakó László tanu újabb váddal lépett fel. Egri vendégszereplése alkalmával Szalkay hamis beveteli kimutatásokat terjesztett elébe, miáltal anyagilag súlyosan károsodott. Egyébként a fölhozott vádak egy részét ismeri és azokat oly módon adja elő, mint a vád. Sigmund Nándor táncmester vallja, hogy őt Szalkay minden jogos ok nélkül szerződése alól fölmentette s kijelentette, hogy távozzék a városból, különben kiszekirozza. Hegyi Kornélia ugyanugy vall, mint a vád eladja. Szalkay tagadja a ta-

nuk állításait s Hegyi Kornéliát ott a fegyelmi tanács előtt sértegeti. *Kacziány* Viola és anyja *Kacziány* Antalné vallomása legfőképp a színészről mellőzése és szerződésének felbontása körül folytak. *Feld* Aurél a Magyarságban és egyéb lapokban szellőztetett ügyeket ismétli és hajlandónak nyilatkozik azok bizonyítására. — *Rajz* Odön rendező és *Déri* Béla a miskolci színház tagjai több ügyben fölvilágosítást adnak, mire a fegyelmi tanács elhatározta, hogy holnap terjeszti véleményét a tanácsülés elé. Ugy értesülünk, hogy a fegyelmi tanács a vizsgálat *kiegészítését* fogja javasolni. Dr. Faludi Jenő jogtanácsos ugyanis szükségesnek tartja *Tarnay* József alispánnak, a miskolci színházi bizottság elnökének és még néhány színésznek meghívását és kihallgatását. Ennek utána dönthet csak a színészegyesület tanácsulása, vajjon mily büntetést vagy egyáltalán szabhatnak-e ki büntetést Szalkay Lajos színházgátrára.

TANÜGY

(—) Az új népiskolai rend ellen. Szeged város törvényhatósága az új népiskolai rend ellen feliratot intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, az iskolaszék pedig annak végrehajtását megtagadta. A közigazgatási bizottság erre utasította az iskolaszéket az új rend végrehajtására. Az iskolaszék ma ismétellen megtagadta a végrehajtást, egyuttal felebbezván a közigazgatási bizottság utasítása ellen.

(—) Tanári kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Földes* Miklós karánsebesi, továbbá *Lulay* Mihály és *Milutinovits* Lyubica újszántannai állami polgári iskolai segédtanítókat, illetve segédtanítónőt a tizedik fizetési osztály harmadik fokozatába rendes tanítókká nevezte ki.

Izgató képviselő.

(Ítélet Valasek János fölött.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 30.

A nyitrai törvényszék ma a magyar képviselőház egy tagja fölött hozott ítéletet. Ot napi tárgyalás után befejezte Valasek Jánosnak, a verbei kerület tót nemzetiségi képviselőjének bűnpörét. Valasek a büntetőtörvénykönyv 172. szakaszába ütköző nemzetiség ellen való izgatással volt vádolva, a melyet az általános választás alkalmával követett el, a mikor Krakovában programbeszédében tót nyelvű iskolákat, tót biráskodást és tót adókönyveket követelve, az iskolákról azt mondta, hogy azokban megmérgezik a népet a magyar nyelvvel, majd azt fejtegette, hogy a tót nemzet (!) el van nyomva s a magyarokat vissza kell kergetni Ázsiába, a honnan jöttek.

A tárgyalás során Valasek tagadta, hogy a magyarság és a magyar állam ellen izgatott. A keresztkérdésekre azonban zavarba jött s ellentmondó, zavaros vallomást tett. Védekezése szerint nem azt mondta, hogy a magyarok menjenek vissza Ázsiába, hanem hogy a magyarok és tótok együtt üzték ki a tatárokat és törököket, legyen úgy hát, mint ezer évvel ezelőtt volt.

Az elnök figyelmeztette a vádlottat, hogy ez a történelemmel ellentézik, mert a tatárok maguktól takarodtak ki ez országból, a törökök kiűzésében pedig a tótok nem vettek részt.

A vádlott elismerte, hogy tévedett.

Az elnök: Azzal sem mondott igazat, hogy a tótok el vannak nyomva, hiszen az önök iskoláiban tótul tanítanak.

A vádlott: Az állami iskolákban nem. — (Mozgás.)

Az elnök: Természetesen. Az a baj külön-

ben, hogy a tótok nem tanulnak magyarul. Az állam módot nyújt önöknek erre, de önök nem fogadják el.

Ezután tömérdek tanút hallgattak ki, a kiknek legnagyobb része terhelően vallott Valasekre. A perbeszédnek december 24-én egész napot igénybe vettek. A vádlott és védője fölmentést, az ügyész szigorú ítéletet kért.

A mint lapunknak táviratozzák, a nyitrai kir. törvényszék ma hozza meg a nevezetes pörben az ítéletet. A törvényszék Valasek János orsz. képviselőt három havi államfogházra és 300 korona pénzbüszagra ítélte.

A szabadelvűpárt értekezlete.

(A városi bizottságok kiegészítése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 30.

Az aradvárosi szabadelvű párt végrehajtó bizottsága ma délután, Tagányi István elnöklésével ülést tartott.

Tagányi István elnök a gyűlést megnyitva tudatta, hogy január 2-án a város közgyűlést tart a bizottságoknak 1903-ra leendő megalakítása céljából, úgy vélte, helyes lesz, ha a közgyűlés előtt tanácskozás tárgyává teszik, hogy az egyes bizottságokba ki legyen beválasztandó.

Kristyó János a bizottságoknál általában nem helyez kiváló fontosságot a kiegészítésre, egynek kivételével. Ez a közigazgatási bizottság. Bár városi dolgokban kerülni óhajtja a politikát, a közigazgatási bizottságnál szükségesnek tartja, hogy a szabadelvűpárt ereje és tulsulya biztosítottassék.

Tagányi István hangsúlyozza, hogy városi ügyekben ő is el akar tekinteni a politikai érdekektől. A jövőben is ez az irányelv vezet. Tervbe vette, hogy minden közgyűlés előtt értekezletet tartsanak, a melyen politikai színezet nélkül tárgyalják a fontosabb ügyeket.

Staubert József: Mihelyt a párt tartja, akkor már politikai színezetű!

Tagányi István hivatkozik arra, hogy ez más városokban is így szokás; a politikai színezetet elkerülik, hogy a gyűlésekre nemcsak a végrehajtó bizottság tagjai, hanem az összes pártbeli törvényhatósági tagok meghívhatnak. Városi ügyekben ő csak városi politikát ismer. Azután sohase árt, ha városi ügyekben olyanokat is meghallgatnak, a kik nem tagjai a törvényhatóságnak.

Révész Adolf azt indítványozza, hogy a bizottságokba a régi tagokat válasszák újra meg. Ha ezt fogadjuk el, akkor kimutatjuk, hogy városi ügyekben nem ismerünk politikai tekinteteket.

Boros Vida: A közigazgatási bizottság kivételével, a bizottságok betöltésénél az az uzus, hogy az új törvényhatósági bizottsági tag el megy a polgármesterhez, megmondja, hogy melyik bizottságba akar bejutni, s a polgármester akként tesz javaslatot. Ez az uzus fölslegessé teszi a párthatározatot.

Fényes Dezső szintén helyesli, hogy városi ügyekben a pártszempontok ne jöjjenek tekintetbe. Mégis azt ajánlja, hogy egy bizottságnál a pártszempontot ne mellőzzék. Ez a közigazgatási bizottság, a melyben a párt elnökének, a ki most a város törvényhatóságába lép, helyet kell adni.

Elnök arra kéri, hogy ezen reá nézve könyes dolgot most ne tárgyalják, hanem azt hagyják nyílt kérdésnek.

Tolnai János dr. alaposan megfontolandónak tartja ezt a kérdést. A közigazgatási bizottságban előkelő férfiak foglalnak helyet mindkét pártból, akiket nem lehet egyszerűen

félretenni. Ildomtársaság lenne akármelyik párt részéről ezek valamelyikét kidobni, csak azért, hogy valakinek helyet adjanak. A rendszer az, hogy mindig csak a kilépő tagokat választják meg. Csakis úgy lehetne segíteni ezen, ha egyik, vagy másik párttag lemondana a maga tagságáról, hogy helyet adjon a közigazgatási bizottságban a párt elnökének...

Tagányi István elnök: Nem fogadnám így el!

Tolnai János dr.: Ha valakit az ellenpárt tagjai sorából itt kiakarnánk buktatni, az recenzust kelteni. Szólo pedig félti a párt elnökének tekintélyét és presztizsét az ebből bekövetkező esélyektől. Tartsuk fenn ezt a dolgot akkorra, a mikor a közigazgatási bizottságban üresedés lesz s alkalmunk lesz elnökünket oda bejuttatni.

Bing Vilmos pártolja az előtte szólo megjegyzéseit.

Rövid vita után a párt úgy határozott: a közigazgatási bizottsági tagságra nézve az ügyet nyílt kérdésnek tekinti, a többi bizottságokra nézve az állásfoglalást fölslegessé teszi az uzus, hogy minden új törvényhatósági bizottsági tag maga szokta tudatni a polgármesterrel, hogy mely bizottságba óhajt bejutni s a polgármester ilyen értelemben tesz is előterjesztést.

Végül Steinhardt Mór dr. indítványára elhatározták, hogy újév napján délelőtt tisztelegnek Urbán Iván főispán és Institoris Kálmán polgármesternél, a kik előtt Tagányi István pártelnök tolmácsolja a párt újévi szerencseki-vánatait.

A gyűlésen Tagányi István elnöklésével jelen voltak: Boros Vida, Brück Gyula dr., Bing Vilmos, Deutsch Bernát, Fényes Dezső, Halmi Andor, Kohn S. N., Kristyó János, Kertész Miksa dr., Robitzek Ágost, Révész Adolf, Staubert József, Schröder Béla, Steinhardt Mór dr., Tolnai János dr., Wallfisch Armin, Virágh Lajos.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Bányamester, operette. (Páratlanbérlet, Csütörtök: Délután: Dráma a tenger fenekén) dráma. Este: Katalin, operette. (Páros bérlet.) Péntek: Papageno, a madárfogó, bohózat. (Páratlan bérlet.) Szombat: Papageno, a madárfogó, bohózat. (Páros bérlet.)

* Figaro házassága, melyet szerzője, Beaumarchais egy napi bolondság-nak nevezett el, kedves bolondság, aminőt nem bolondság megneézni, főképen ha olyan jó előadásban látható, mint az aradi színházban. Az idei szezonban másodszor ment a darab, melyen ezuttal is nagy közönség mulatott. Figaro Zilahy Gyulának egyik legszebb művészi alkotása, mely csupa jókedv és derű. Róza Lili mint Cherubin apród ma is elragadó volt lélekkel teljes és közvetlen játéka révén, s érdekes, hogy mint operett színész ilyen teljes sikert tudott elérni drámában. Gazdy Aranka előkelően és stilszerűen játszotta meg a grófné szerepét. A heves és csapongó Almaviva gróf hangját szépen eltalálta Ternyei. Szabó Irma Zsuzsija temperamentumos és kedves komorna volt, s a kisebb szerepekben Füredi (Bazilio), aki gitár utánzatáért zajos tapsot kapott, Pajor Agnes, Bekés, Sarkadi is részt érdemelnek a magas nivóju előadás sikerében. Ugy látszik, a sugó sem akarja nélkülözni a megemlést, azért harsogott olyan ambícióval. Bizonyára nem tudja, hogy az a legjobb sugó, akiről nem tudja a közönség, hogy van. (—)

* Bányamester. Az év utolsó napján a Bányamester nagy kiállítású, regényes operett kerül színpadra, melyből ma már az ensemble-próbát

megtartották. Holnap délelőtt a díszletek összeállítására külön próbát tűztek ki, mely alkalmával az új emelőgépeknek fontos szerep jut. Ez előadásra a pénztár minden támlásszék és erkélyi jegy után egy ingyenes gyermek jegyet ad ki.

* **Újév a színházban.** Újév napján két előadás lesz a színházban. Délután a „*Dráma a tenger fenekén*” című nagy látványos dráma kerül a műsorra, mely előadásra már holnap válthatók a jegyek a színházi pénztárnál. Újév estéjén *Katalin* kerül színre *Zilahynéval* a címszerepben és *Rózsa* Lillivel Germain hadnagy szerepében. Az operett előtt fényes újévi néma képletet mutatnak, melyben a társulat minden tagja részt vesz. A némaképletet *Polgár Sándor* főrendező állította össze igen ötletesen.

Elítelt lapszerkesztő.

(Nyolc hónap egy cikkért.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 30.

Szenzációs tárgyalása volt ma a kolozsvári esküdtbírósnak, mint sajtóügyi ítélő hatóságnak. A panaszos *Bartha Miklós* országgyűlési képviselő volt, a vádlott pedig *Halász Lajos* nagyváradai lapszerkesztő, a kit a bíróság egy cikkért *nyolc hónapi fogházra és ezer korona* pénzbüntetésre ítélte.

A tárgyalásról a következő távirati tudósítást veszük:

Halász Lajos, a „Nagyvárad Friss Ujság” felelős szerkesztője a „Kolozsvári Friss Ujság”-ban cikket írt *Bartha Miklós* országgyűlési képviselőről, melyben öt rendbeli rágalmazás és becsületsértés vétségével illette *Bartha Miklóst*. A cikk reprodukálta a *Magyar Szó* egy cikkét, a melyben súlyos vádak foglaltattak *Bartha* személye és multja ellen. A vádak kapcsán *Halász* vehemens támadást intézett *Bartha* ellen.

Bartha a cikk írója ellen sajtóügyi, bünvádi följelentést tett a kolozsvári kir. törvényszéknél. Az első ízben kitűzött határnapon *Halász Lajos* nem jelent meg és elmaradását igazolta.

Ujabbán e hó 13-án lett volna ez ügyben megtartva a főtárgyalás, azonban a vádlott ezúttal sem jelent meg, távolmaradását pedig azzal óhajtotta igazolni, hogy idézését csak ez előtt öt nappal vette kézhez s így a védelem elkészülésére nem volt elég ideje és betegsége is gátolja megjelenését.

A főmagánvádló *Visontai Soma* dr. országgyűlési képviselővel jelent meg a bíróság előtt, aki, tekintve, hogy a bíróság idézését a vádlott védője még november hó 24-én szabályszerűen átvette, azt indítványozta, hogy a tárgyalás december 16-ára napoltassék el és *Halász Lajos* a törvényszék vezettesse elő.

Visontai Soma dr. indítványa alapján a bíróság táviratilag megkereste a nagyváradai bíróságot, hogy *Halászt* törvényszéki orvossal vizsgálta meg. A sürgönyileg történt átirat alapján a törvényszéki orvos megjelent *Halász* lakásán és öt megvizsgálván, oly értelemben nyilatkozott, hogy *Halász* rosszul van ugyan, de azért a tárgyaláson megjelenhetik.

A nagyváradai bíróság ily értelmű távirati értesítése alapján a kolozsvári törvényszék ugyancsak sürgönyileg a nagyváradai rendőrséghez fordult, hogy *Halászt* Lajost vezesse elő a mai tárgyalásra.

A rendőrség fogyanatosítandó a törvényszék átiratát, *Halászt* le akarta tartóztatni a lakásán, azonban ő ez ellen tiltakozott és betegnek mondotta magát. A rendőrség erről szintén táviratilag értesítette a bíróságot.

A december 16-án tartott tárgyaláson a bíróság elnöke ismertette a már fönnebb elmondottakat, mire *Visontai*, a főmagánvádló jogi

képviselője, kérte a törvényszéket, hogy *Halász* elővezetése céljából radikális intézkedés tétessék.

Dorgó Gábor dr. kir. alügyész indítványozta hogy *Halász* ellen a bíróság elfogatási parancsot hocsásson ki, és ezt táviratilag közölje a nagyváradai törvényszék vizsgálóbírájával. A tanács ily értelemben határozott és egyidejűleg a kellő intézkedéseket is megtette.

Mindazonáltal az elfogatásra nem került a sor, hanem újabb tárgyalást tűztek ki.

A kolozsvári esküdtbírósnak ma hozott ítélet a nevezett sajtópörben. A felek kihallgatása és a perbeszéd után az esküdtbírósnak *Halász Lajos*ot hétnél több szavazattal vétkesnek mondta ki a sajtó útján elkövetett rágalmazás és becsületsértésben.

A verdikt alapján a bíróság *Halászt* nyolc hónapi fogházra, továbbá 800 korona fő- és 400 korona mellékbüntetésre ítélte, mely összeg *Halász Lajos* lapjának kauciójából vonandó le.

Halász Lajos az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be.

A súlyos ítélet Kolozsvárott nagy feltűnést keltett. A tárgyalást nagy közönség hallgatta végig.

Aradi Közlöny.

Január elsejével új előfizetést nyitunk az Aradi Közlönyre.

Ugy érezzük, hogy hangzatos előfizetési felhívásra nincs szükségünk. A vidék legnagyobb, legértelmesebb napilapját adjuk az olvasó kezébe, mert célunk az, hogy kimerítő gazdag hirteliséggel, lapunk szellemi részének előkelő színvonalával, fölülségessé tegyük a vidéken a fővárosi lapokat.

Az Aradi Közlöny, függetlenségének teljes tudatában, a törhetlen, tiszta szabadelvűség, a nyílt szókimondás és a demokrácia fegyverével fog harcolni a jövőben is az igazságért és a közjóért.

Zászlónkon ez a jelszó áll: Mindent a közönség érdekében!

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetési ára:

HELYBEN	VIDEKEN
házhoz hordva:	postán küldve:
Egy évre 24.—	Egy évre 28.—
Fél évre 12.—	Fél évre 14.—
Negyed évre 6.—	Negyed évre 7.—
Egy óra 2.—	Egy óra 2.40

Pintye Györgyöt elfogták.

(Rendőri bünkrónika. — *Pintye* letartóztatása. — A lopott bunda. — Betörés Gájban. — Meglopott fötéri kirakat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 30.

Az aradi pénzhamisító-banda vezét, a megszökött *Pintye Györgyöt* ma elfogta a lugosi rendőrség. A pénzhamisítás felfedezésének napján az aradi rendőrség tudvalevőleg összefogdosta a társaság valamennyi tagját *Pintye Györgyön* kívül, aki megneszelte a dolgot s hirtelen eltűnt Aradról. *Greén Nándor* főkapitány körözést adott ki *Pintye* ellen, azonkívül táviratozott Versecre, Temesvárra, Lugosra, az ottani rendőrségekhez, mert tudta, hogy *Pintyének* a délvidéken összeköttetései vannak.

Az eredmény ma váratlanul következett be: a lugosi rendőrség táviratban értesítette a bűnügyi osztályt, hogy *Pintye Györgyöt* ott elfogta s kérdezi egyúttal, hogy mi történnék vele? *Greén Nándor* azonnal értesítette az eseményről a nagyváradai törvényszék vizsgálóbíróját s táviratozott Lugosra is, kérvén, hogy *Pintyét* kísértessék át az aradi ügyészséghez.

Ezek után aligha fogják *Pintyét* megegy-

szer szabadlábra helyezni. Három törvényszék előtt is vizsgálat folyik ellene pénzhamisítás miatt, bűnügy van ellene folyamatban *Temesvárt* az új-aradi pénzhamisítás, és *Nagyváradon* az aradi pénzhamisítás miatt s ezeken felül a legújabb szökési kísérlete és a bűnügyi eljárás folyama alatt való ismételt bűncselekményei követelik fogvatartását.

Ma az aradi rendőrség is több letartóztatást végzett. A gurahonci csendőrség megkeresésére elfogta itt *Pintér János* szolgát, a ki a gurahonci cementgyárból egy bundát lopott.

Gájban betörést követtek el az éjjel. *Ozv. Popovits* Sebőknének a gáji szőlőkben lévő lakását fosztotta ki két magyar legény. Feltörték a lakás ablakait s azon keresztül mentek be a szobákba. A lopott tárgyak közül tizenkét párna tollat akartak ma a *Werner és Kohut* cégnek eladni; a kereskedő előtt gyanusnak tűnt fel az, hogy két paraszt legény tizenkét párna tollat árul, telefonált a rendőrségre és ennek detektívjei felismerték a lopott párnákat.

A bűnösök előbb tagadták, hogy ők volnának a betörés tettesei s avval védekeztek, hogy a párnákat *Dombiratoson* vették egy román embertől. Hosszas vallatás után, végre az egyik betörő: *Rácz Flórián* beismerte bűnüket. Erre aztán letartóztatták a két betörő legényt.

Nem érdektelen eset az sem, hogy az este nyolc óra előtt, mikor az utcák még elég népeseek, két inasgyerek meglopta *Éles Ármin* templom-utcai fűszerkereskedésének kirakatát. A kirakat ajtó nyitva lehetett, mert mikor a kereskedés egyik alkalmazottja az utcára jött, a két gyerek vígan szedegette ki az uborkás, befőttes üvegeket és a sajtokat. Fülöncsüpték őket s átadták a rendőrnek.

Wlassics rendelete

az aradi román szentszékhez.

(Magyar vallásitanítás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 30.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter erélyes rendeletet intézett az aradi görög keleti román szentszékhez, a mely előreláthatóan nem fog simán oda jutni, hogy végrehajtsák.

A *békes-esabai Rudolf-gimnáziumban* és a *temesvári állami tanítóképzőben* a görög keleti román vallásuak hitoktatása román nyelven folyik. A két iskola igazgatósága, arra való hivatkozással, hogy az intézetben a tanítási nyelv a magyar, követelte a hitoktató lelkésztől, hogy a hittant magyarul tanítsa. Ezt mind a két helyen megtagadták a hitoktatók, a mire a két igazgató a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez fordult.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter erre rendeletet intézett az aradi görög keleti román szentszékhez, mint a két említett iskola hitoktatóinak felettes egyházi hatóságához, az iránt, hogy ez a hitoktatókat a vallásannak magyar nyelven leendő tanítására utassítsa.

Az aradi szentszék a napokban tartott ülésén foglalkozott ezen leirattal. A szentszék érdemleges határozatot nem hozott, hanem arra való hivatkozással, hogy a vallásoktatás ügye a törvény értelmében az egyházak autonóm hatáskörébe tartozik, a miniszteri rendelet elintézés végett a nagyszebeni érseki szentszékhez terjesztette föl.

Az érseki szentszék összes ülését minden évben egyszer, ősszel tartja, ezenkívül a szükséghez képest szokott üléseket tartani. Valószínű, hogy a miniszteri rendelet rövid időn belül az érseki szentszék elé fog kerülni.

Az aradi román szentszék tehát kitért a

miniszteri rendelet elől, habár a határozata már oly értelműnek vehető, amely a rendelettel szembe helyezkedik s amely egyenlő a rendelet végrehajtásának megtagadásával.

Ugy értesülünk azonban, hogy az aradi szentszék egyes tagjai nyíltan állást foglalnak a miniszter rendelete ellen és azt jogtalannak mondják. Hivatkoznak egyes törvénycikkekre, amely szerint a vallás-oktatás egyedül az egyházak jogkörébe tartozik, az nem közoktatásügyi, hanem vallási kérdés. Ha a kormány — így vélik ők — egyes helyeken hozzájárul a hitoktatók javadalmazásához, jogában van ezt megvonni, de a vallásitanításhoz nem szólhat hozzá. Végül hivatkoznak arra, hogy a román görög keleti vallásnak hittanitanítása az aradi középiskolákban is románul folyik.

Ezek az érvek minden magyarul gondolkodó ember előtt önmaguktól dőlnek el. Az az elv, hogy az állam középiskoláiban az oktatás nyelve kizárólag magyar lehet, felül áll minden egyházi kérdésen. Örültség lenne a magyar kormánytól, ha a maga iskoláiban alkalmat adna arra, hogy egyes növendékek elidegenedjenek a magyar nyelvtől és esetleg — a mire gyakran volt eset, — nemzetiségi irányban neveltesse. Az sehol se áll, hogy valamely vallásnak erkölcsstanát, bibliáját, vagy szertartásánát csak egy nyelven lehessen előadni. Magyar iskolában pedig az előadás nyelve minden órában csak a magyar lehet.

A mi az aradi állami középiskolákat illeti, tény az, hogy itt a román görög keletiek vallásitanítása még mindig románul történik. A vallás- és közoktatásügyi miniszternek azonban, ha nem akar fél munkát teljesíteni, ezekre is ki kell terjesztenie a gondját, s ezekre nézve is utasítani a román konzisztóriumot. Az aradi állami középiskolák igazgatói, ha eddig nem tettek, kötelességüknek ismerjék, hogy a közoktatásügyi minisztert ez irányban tájékoztassák, és a maguk intézeteire nézve is oly közbelépést kérjenek, a minő a csabai Rudolfinum és a temesvári tanítóképző román hitoktatói ügyében az aradi szentszéknél történt.

MULATSÁGOK.

(=) Az Aradi Kereskedők Köre estélye. Holnap, december 31-én este 9 órakor, a Központi szálló nagytermében tartja az Aradi Kereskedők Köre háziasszony, vig Szilveszter estélyét. Az estélynek a melynek nagy érdeklődés néz elébe, és a melynek előrelátható sikerét is meg lehet jövendőlni, ez a műsora:

1. Babatündér, ábránd, előadja a zenekar.
2. Felolvasás, tartja Illés Zsigmond hirlapíró.
3. Magyar ábránd, Chován K.-tól, előadja zongorán Koleczky Vilma urhölgy.
4. A krakéler, magánjelenet, Ábrányi Emil-től, előadja Krausz Lipót.
5. Kuplák, előadja Altwehr Rikárd, zongorán kíséri Goldzieher Albert.
6. Falusi ünnep, humoros zenekép, R. Blagrove-tól, előadja a zenekar.

A műsort tánc követi, Nagy Károly cigányzenekara mellett. Belépő-jegy: 2 korona, családjegy 5 korona. Tagok mindkettőnél a szokásos kedvezményeket élvezik. Az esetleg fennmaradó tiszta jövedelmet a kör Erzsébet-szolgálatának gyarapítására fordítja s erre való tekintettel a felülfizetések köszönettel vétetnek. A műsor pontban kilenc órakor kezdődik.

Az aradi gyorsvonat veszedelme.

(Egy tehervonat kisiklása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 30

Komoly veszedelem fenyegette a ma reggel Aradról Budapest felé menő gyorsvonat utazó közönségét. Egy tehervonat közvetlen Pusztá-Poó előtt kisiklott a sínek közül, s az utánna rohanó aradi gyorsvonat csaknem nekiszaladt az egy helyben veszteglő tehervonatnak. Az eset részleteiről, melyeket az aradi vasuti állomáson gondosan titkolnak, a következőket jelentik nekünk:

A ma reggel Aradról 8 óra 18 perckor induló gyorsvonat előtt egy tehervonatot indítottak utnak Mezőtur állomásról Pusztá-Poó felé, ahol ennek az aradi gyorsvonatot be kellett volna várni. Kevéssel a pusztá-poói állomás előtt, eddig még kiderítetlen okokból, a tehervonat szerkocsija kisiklott a vágányból. A szerkocsit az utánna következő kocsik összezúrták, miközben a vasuttest is annyira megrongálódott, hogy a további forgalom az ut rendbehozataláig lehetetlenné vált.

E közben megérkezett Mezőtúra az aradi gyorsvonat s már éppen indulóban volt az állomásról, mikor Pusztá-Poóról az utolsó pillanatban távirati értesítés jött, jelentvén a tehervonat balesetét.

Az aradi üzletvezetőség, melynek az esetről távirati jelentést tettek, úgy intézkedett ekkor, hogy a gyorsvonat szállítsa el az utasokat a szerencsétlenség színhelyére, ahol a Budapestről Arad felé tartó személyvonatba átszállva, folytassák útjukat, míg a személyvonat utasai ugyancsak átszállással a gyorsvonaton jöjjenek tovább Arad felé.

Igy történt aztán, hogy az Aradról ma reggel indult gyorsvonat közönsége délután fél 3 órakor érkezett Szolnokra, míg a személyvonat háromnegyed 4 helyett hat óra körül robogott be az aradi pályaudvarra.

Hogy a baleset következtében történt-e sebesülés, arról a tudósítás nem szól.

A megrongált uttest miatt a ma esti gyorsvonat is késedelemmel érkezett Aradra.

Hamisítással vádolt ügyvéd.

(Bonyodalmas névesere.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 30.

Egy ügyvéd régen húzódó pörével foglalkozott ma az aradi törvényszék. Magdu Döme m. radnai ügyvéd volt a vádlott, ki ellen az ügyészség vádat emelt a btk. 400 szakaszába ütköző s ennek második bekezdése szerint minősülő közokirathamisítás büntette miatt, mit — a vád szerint — az által követett el, hogy Birenc Tódornak Szirb Juon lui Stefan elleni végrehajtási ügyében, mint a felperes ügyvéde, jogtalan vagyoni haszonért az alperes helyett egy ugyancsak Szirb Juon gyoroki lakosnak ingatlanára a zálogjogot bekebelezte és az ingatlant elárvereztette.

Szirb Juon lui Stefan 120 koronával tartozott Birencnek, s ennek fejében árvereltette el a hasonló nevű Szirb Juon ingatlanát a m. radnai járásbíró marasztaló ítélete alapján. Mikor az árverést meg akarták tartani, Tabajdy gyoroki jegyző figyelmeztette az ügyvédet,

hogy ez nem az igazi Szirb Juon. Szirb pedig okmányokat mutatott fel, melyeket azonban nem tartott elégséges bizonyítéknak az ügyvéd. A megjelent közönség, látva a vitás helyzetet, nem vett részt az árverésen, mire Magdu ügyvéd maga vette meg az ingatlant.

Később Szirb Juon felfolyamodással élt az árverés ellen, s a m. radnai járásbíró az árverést hatályon kívül helyezte. A nagyváradi kir. tábla azonban fenntartotta annak hatályát, mert Szirb elkésve adta be felfolyamodását. Erre az ingatlant Magdu Döme javára kebelezték be.

Mikor ez megtörtént, Szirb Juon bűnvádi feljelentést tett Magdu ellen. Magdu erre visszaadta neki az ingatlant, de, az ügyészség átvévén a vád képviselőt, a bűnvádi eljárás tovább folyt.

Időközben meghalt Szirb Juon. Az igazi adós Szirb Juon lui Stefan pedig, mint később kiderült, még az említett árverés megtartása előtt meghalt.

Ezen előzmények után került az ügy ma tárgyalásra, miután a multkorra kitűzött tárgyalást, Magdu bejelentett betegsége miatt elhalasztották.

A főtárgyalás elnöke Köller János volt, szavazóbírók: Földes János és Szöllősy Jenő dr., jegyző Nyisztor Sándor; a vádhatóságot Lehmann Viktor alügyész képviselte, Magdu védője Reisinger Ferenc dr. volt, Szirb Juon özvegyének képviselője Simon Jenő ügyvéd.

A tárgyalás folyamán beigazolást nyert, hogy a névesere miatti tévedést a kézbesítő közvegek okozták. Az ügyész a vád értelmében kérte Magdu bűnösségének kimondását. A védő felmentését kérte. A törvényszék a bp. 326. szakasza második pontja alapján, miután a bűncselekményt nem látta beigazoltnak, Magdut felmentette a vád alól.

Az ügyész felebbezett az ítélet ellen. Szirb Juon özvegye 900 korona kártérítést kért. A törvényszék követelésével elutasította. Az özvegy ügyvédje ez ellen felebbezést adott be.

HIREK.

Az év végén.

— Szilveszter üdvözlése. —

Arad, december 30.

Pár óra még és új esztendőbe lépnek át az emberek. A végtelen időnek geometriai elosztottsága újabb vonalhoz ért, amelyen most felvonulnak a jövő álmodásai, reménységei.

Vajon mit hoz ez új év: örömet vagy bánatot, boldogságot, vagy gyászt? Amit megtagadott a mult, megadja-e majd a jövő? Ki tudná mindezt megmondani?

Itt állunk tehát Szilveszter patrónussága alatt újból a titok kapujánál. Előttünk a végtelen köd, csupa homály és fakó szürkesség. Es benne bolygó fénypontok gyanánt keringnek az álmok, a reménységek, a vágyak...

Mindent, mindent az új esztendőből várunk. A régit, az ó-évet elfeledjük és a visszaálmodásnak még halvány reflex-sugára se téved az elhagyott multba. Elnyűtt, elkopott már az, teljes tizenkét hónapig viseltük, hordtuk és a mint az éjjel elűlt a tizenkettőt, szinte boldogan sóhajtunk fel, hogy végre megszabadulunk ettől az évtől.

Az örök mozdony, mely azon a végtelen sín páron száguld, amely a messze láthatárt bezáró, égis meredő hegyek között tűnik el: egy pillanatig vesztegel s azután továbbmegy a végtelenség beláthatat.

lan utain. Milliárdnyi népnek sovár, remegő pillantása tekint a végtelen ködös távolába s százezernyi kérdés ostromolja a tiltakozatos jövő ködbeomló bástyáit.

Mit hoz a jövő?

Adja Isten, hogy minél több álom váljék valósággá s minél több rózsás remény teljessédjék be!

— **Ujév a templomokban.** Az 6-év utolsó estéjén és az ujév első napján istentiszteleteket tartanak az aradi templomokban. A minoriták katolikus templomában szerdán délután 5 órakor *Paszitny* Bonaventura áldozó-pap fog prédikálni, a csüttörtöki nagy misén pedig dr. Csák Cirjék rendfőnök celebrál. — A református templomban az év utolsó napján délután 3 órakor lesz istentisztelet, ezen *Vasadi* (Kovács) Lajos aradi segédtanfelügyelő, felszentelt református lelkész mondja a prédikációt. Az ág. ev. templomban délután 5 órakor *Frint* Lajos lelkész végzi a szertartást.

— **Ingyen-kenyér.** A mai nap folyamán három adománynyal szaporodott az ingyen kenyérre folytatott gyűjtésünk. A szegények éléstárának, a kenyeresboltnak gyarapításához járultak nemeslelkű adományaikkal: *Salacz* Gyula országgyűlési képviselő, *Halmai* Andor és *Kosinsky* Viktor, utóbbi az ujévi üdvözlőit váltván meg adakozásával. A lapunk gyűjtésének mai álladéka a következő:

	korona
<i>Salacz</i> Gyula	20—
<i>Kosinsky</i> Viktor ujévi üdvözlések	
címén	10—
<i>Halmai</i> Andor	10—
Összesen:	40—
Legutóbbi kimutatásunk:	2611:08
Eddigi gyűjtésünk összege:	2651:08

— **Az állami tisztviselők fizetése melése.** Fővárosi tudósítónk írja: Magyarország hivatalnokainak egy harmadrésze, (ha ugyan igazat mond az arányról a statisztika), az állami tisztviselők hetek, hónapok óta remegve lesik, mikor nyújtja be a kormány a fizetése melésről szóló javaslatot. *Lukács* László pénzügyminiszter Benedek Jánosnak, most tíz nap előtt előadott interpellációjára kijelentette, hogy egyik legőszintébb vágya a javaslatot beterjeszteni még az ünnepek előtt és hogy a javaslatot, az azzal járó nagy nehézségek miatt, naponként tanulmányozza. Mint megbízható forrásból értesülök, a pénzügyminiszter a karácsonyi szünet alatt is behatóan foglalkozott a javaslattal, annak tulnyomó részére nézve teljesen tisztában van, de egyes tételek még mindig aggályt okoznak, illetve a pénzügyi helyzettel való összeütközés miatt vannak kétségek a keresztülvihetőség iránt. E miatt a pénzügyminiszter még simítani akart a javaslaton a benyújtás előtt. Ezért nem bizonyos, hogy a holnapi formai ülésen, amelyen az összeférhetlenségi javaslattal, a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló javaslatot is beakarták terjeszteni, ez megtehető lesz, annál is inkább, miután *Lukács* pénzügyminiszternek a kiegyezéssel is napokig kellett most foglalkoznia. Ha tehát holnapról el is maradna a javaslat benyújtása, bizonyos, hogy a január 9-iki ülésen már teljesen elkészülten, benyújthatóvá válik.

— **Aradváros rendkívüli közgyűlése.** Az 1903. évi január hó 2-án d. u. 4 órakortartandó rendkívüli közgyűléstárgysorozatába pótlólag felvételük: 1. Az igazoló választmány jelentése a választott és legtöbb adótfizető törvényhatósági bizottsági tagok igazolása tárgyában. 2. Az iskolaszék előterjesztése két üresedésben levő tagsági helynek választás útján való betöltése iránt. 3. Polgármester előterjesztése az igazoló

választmány újbóli megalakítása tárgyában. Arad 1903. évi december hó 30. *Urban* Iván főispán.

— **Nákó Kálmán halála.** Nagy-Szentmiklósról táviratozzák: *Nákó* Kálmán volt országgyűlési képviselő, torontálmegyei nagybirtokos Abáziában rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt buzamosabb ideig foglalt helyet a parlamentben, a melynek egyik tipikus, rokonszenves alakja volt. A t. Ház öregjei közé tartozott s *Tisza* Kálmán egyik kedvencz tarokk-partnere volt. A képviselőházban állandóan a szabadelvű párt tagja volt.

— **A megyei tisztviselők lakbéré.** A megyei tisztviselők újévtől kezdve lakbérilletményeik kiutaltványozása körül ujtitással fognak találni. Eddig az volt a gyakorlat, hogy a lakbérilletményeket januárban és minden rákövetkező három hónapban vették fel, a mi azért volt kellemetlen, mert a lakbért sohasem a költözködési időszakban kapták meg. A belügyminiszter ma értesítette Aradmegye alispánját, hogy a megyei tisztviselők ezentúl a lakbért a házban évmegyeidekben, tehát akkor fogják megkapni, mikor a lakbérre igazán szükségük van.

— **A Mangra ügy a román sajtóban.** *Mangra* Vazul megválasztott püspök meg nem erősítésének ügyével behatóan foglalkozik a román sajtó. Az aradi „*Tribuna Poporului*” a király elhatározását kritika tárgyává nem teszi, de annál inkább vádolja kötelességmulasztással a metropolitát, a ki a késedelmes elintézésnek egyedüli oka. Kigunyolja a metropolitának erőlködését és azt jegyzi meg, hogy a párt elszántsán várja további cselszövéseit. A brassói „*Gazeta Transilvaniei*” az elhunyt *Goldis* püspök bűnéről rojja fel, hogy Aradon oly áramlat keletkezett, a melynek látható eredménye lett a jelenlegi ellentét az egyház és állam között. A nagyszebeni „*Tribuna*” anarchistákat lát *Mangra* pártjában, a kik sorban ledorongolták az előkelő románokat és veszélyeztetik a román gör. kel. egyház önkormányzati jogainak pillérjeit. Hasonló szellemben ír a nagyszebeni „*Telegraful Roman*” is. Végül a szászvárosi „*Libertatea*” azt írja, hogy az aradi püspöki szék betöltésében a kormány öntudatos működése nyilatkozik meg.

— **Egy tengernagy botránya.** Nagy botrányról ad hírt egy párisi távirat. *Gervais* tengernagy, kit nemrégén nyugdíjaztak, bucsuzni ment a tengerészeti miniszteriumba, s itt közte és *Pissier* miniszteriumi irodafőnök között botrányos összeütközés keletkezett. *Pissier* ökölrel ment az exadmirálisnak, összevissza verte, azután kidobta a szobájából.

— **Délutáni villamos áram.** Az *Aradi Villamosági Részvénytársaság* eleget óhajtván tenni a kávéházbérlok és oly fogyasztók kívánságának, akik az áramot már a kora délutáni órákban óhajtanák igénybe venni, a jövő év január 1-től kezdődőleg az áramszolgáltatást egyelőre próbaképen és kötelezettség nélkül a téli hónapok tartamára már délutáni két órakor fogja megkezdeni. Ezt az érdekelteknek azzal adjuk tudomására, hogy saját érdekükben fog állani az áramnak oly mértékben való használata, hogy a villamosági társaság költségei az igénybe vett áram révén fedeztessenek, mert ezáltal ezt a rendkívüli időben történő áramszolgáltatást maguknak állandóan biztosíthatják.

— **Eljegyzés.** *Keller* Manó nagyváradi gyógyszerész eljegyezte *Spitzer* Ida kisasszonyt, *Spitzer* Mór szemlaki kereskedő és földbirtokos bájos leányát.

— **A waggongyár új igazgatói.** A *Weitzer* János aradi gép-waggongyár és vasöntőde részvénytársaság az alábbi körlevelet bocsátotta ki: Tisztelettel értesítjük, hogy 1902. évi november hó 9-én tartott X. rendes évi közgyűlésünk határozata szerint gróf *Breda* Viktor ur és

Heinrich Sándor ur igazgató tanácsunk tagjainul egyhangulag megválasztattak, és kérjük, hogy törvényszékiileg bejegyzett aláírásukat tudomásul venni sziveskedjék. Az összeférhetlenségi törvény következtében társaságunknál betöltött igazgató tanácsosi állásukról *Hieronymy* Károly ur és gróf *Zselenski* Róbert ur lemondván, aláírásukat, valamint az elhunyt *Weitzer* János ur aláírását és végül eddigi vezérigazgatónk *Ramor* Lajos ur aláírását töröltettük; utóbbi ezen állásáról lemondott és ezután, — társaságunk kötelékében bár, — de más hatáskörrel fog annak érdekében működni.

— **Sima Ferenc cáfolata.** *Sima* Ferencről, az Amerikába szökött néptribunól azt írták a lapok, hogy az új világban hatalmas kártyanyereségekhez jutott, s azokból él. Erre a hírre most levelet írt, melyben kijelenti, hogy a kártyanyereség históriából egy szó sem igaz. Egy ideig nélkülözött, de most jobbra fordult a sorsa azáltal, hogy munkásokat közvetít. Magán vállalkozók számára szerez magyar munkásokat, kiket munkabírásukért nagyon szeretnek. A munkások és a vállalkozók között tolmácsként is szerepel, miután az angol nyelvet megtanulta. A felesége utána ment, s most vele együtt Pittsburgban lakik. *Laci* nevű fia egy szentesi lap munkatársa, két kisebb gyermeke pedig rokonoknál tartózkodik.

— **Az aradi ügyvédi kamara közhirre teszi,** hogy dr. *Göbölös* László pécskai ügyvéd vezetéknévét, a vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet alapján, az ügyvédek lajstromában „*Ghebeles*” re helyesbitette.

— **Henrik herceg második amerikai útja.** Berlinből táviratozzák, hogy Henrik herceg a következő évben második utat kezd meg Amerikába, hogy a német császár képviseletében jelen legyen a st.-louisi kiállítás megnyitásán.

— **Tűz a Rókus kórházban.** Nagy riadalom támadt tegnap este — mint fővárosi tudósítónk írja — a Rókus-kórház betegek között. A kórház orvosi szobájában, amely az első emeleten a konyha felett van, tűz támadt. A szoba mennyezetében lévő gerenda, az áttüzesedett kéménytől meggyuladt és nagy füsttel kezdett égni. A tüzet nyomban keletkezése után észrevették és értesítették róla a tűzoltókat. A központi és VIII. kerületi őrségek hamarosan megerkeztek és sikerült megakadályozniok a tűz tovább terjedését. A szoba mennyezete azonban megrepedt és így le kell bontani és újra építeni.

— **Elfogott bombamerénylő.** A Neuenburg melletti St.-Blaisban lévő Péter székesegyház ellen elkövetett bombamerénylet tettesét elfogták. A merénylő egy elmebeteg elasz, neve *Marchetti*. Tettét beismerte és kijelentette, hogy nincsenek büntársai. Az elfogatás részleteit Genfből a következőkben táviratozzák: *Brunier* titkos rendőr reggel a prefekturán megkapta egy *Marchetti* nevű embernek az arcképét, a ki a szövetségi ügyésznek azt írta, hogy ő követte el a genfi bombamerényletet. Abban a pillanathban belépett egy csendőr három csavargás miatt letartóztatott emberrel. Az egyikben *Brunier* rögtön felismerte a merénylőt és rákiáltott:

— Ön vetette a bombát?

Marchetti nyugodtan beismerte a tettet. Ugy látszik, hogy elmeháborodott. Két töltényt találtak nála, de tartalmukat még nem vizsgálták meg.

— **Egy király-költő vallomása.** A svéd írói egyesület tagjai ez idén, az egyesület évi jelentésében leírták, hogyan kezdték írói pályafutásukat. Ez magában is érdekes dolog. De azok közt, a kik elmondják írói és költői pályafutásukat, van egy, amely általános figyelmet kelt. Ez *Oszkár*, svéd királynak a vallomása, aki tudvalevőleg költő is és a svéd irodalomban magának már előkelő helyet bizto-

sított. Költői működéséről a svéd király így számol be:

„Ifjuságom a tengeré volt. Akkoriban a tengeren át a vitorláshajók, a melyeket azóta a gőz kiszorított, uralkodtak. A tengerészéletben akkor kétségkívül több volt a péczés, mint most, legalább én úgy látom, ha egy század két harmadrészére visszatekintek. Ha nem is teljes igazság az, hogy künn a tengeren született meg az érzésem az ének és a költemény iránt, de bizonyos az, hogy ott gazdag táplálékot kapott és erősen fejlődött. Fiatalos lelkesedéssel hevültem a tengeti életért és gyönyörűséggel hallgattam a hullámok csapkodását. A vad tengeren örömmel siettem idegen kikötőkbe. Az ifju szívében megvolt az olthatatlan vágy, a még nem látott, az ismeretlen után, a horizont kék peremén túl. Elete későbbi sorsával gondolatom egyáltalán nem foglalkozott, de meleg hazaszeretet dobogtatta a szívemet. Es ez nyert kifejezést Ivenska flottans minnen (Emlékek a svéd flottáról) című versgyűjteményembe. Bár egyes dalok, úgy forma mint tartalom tekintetében, sajnos, nem oly eredetiek, mint akkortáiban hittek, de bizonyára a fiatalos lelkesülés friss forrásából származtak. Ama költemények közül, a melyeket, reményem, a jövőben is méltányolni fog az olvasó, megemlítem. — „A keleti tenger” címűt. — Ebben próbálta meg az ifju a friss tengerészlethez való meleg szeretetének tolmácsolását, ahhoz a tengerészlethez, a melyet mindenekfölött szeretett és a melynek emlékeztetel életének késő óráján is megörvendezették az öreg embert. „A mélységeken át a magasba”: ez az egyszerű jelige, a melyet már ifjuságomban választottam magamnak és a melynek inó szavát mindig hűséggel, szeretettel és reménnyel követni iparkodtam.”

— **Elzúllott könyvelő.** Fővárosi tudósítónk írja: Kóta József turkevei születésű 28 éves ember valamikor könyvelő volt. Könnyelműsége folytán annyira elzúllott, hogy ez év elején mint csavargót öt esztendőre kitiltották a fővárosból. Kóta azonban visszajött és a dob-utca 7. számú lakásán Koltai Józsefnek jelentette be magát. Miután állást nem kapott, lopásra vetemedett. A Károly főherceg-laktanyában szolgált katoná korában és több altiszttel ismeretségben volt. Most sorra járta őket és minden látogatása alkalmából elloptott mindenféle apróságot. A meglöpött altisztek följelentették az elzúllott embert, akit a rendőrség letartóztatott. A lopott holmiból egy keféét és egy ollót találtak nála. Azt mondja, hogy az éhség és nyomor vitte a lopásra.

— **Véres választás.** Nagykér községben a hó 27-re volt kitűzve az előjárósági tagok választása. Két erős párt állott egymással szemben. Az egyik párt *Lancsuk* Ádámot akarta a bírói székbe ültetni, a másik pedig *Gavrilla* Györgyöt. Mindkét párt erősen szervezkedett már hetek óta, de távolról sem lehetett sejteni, hogy a két párt között komoly összekoccanásra kerüljön a dolog. A választás napján reggel 9 órakor megérkezett *Lázár* Gyula szolgabíró, aki a képviselőtestülettel történt megállapodás után mind a két jelöltet kandidálta. Ezután megkezdődött a szavazás. A két párt emberei a község háza udvarára gyűltek össze. Szavazás közben a *Lancsuk* párt főkortese, *Barcán* Miklós egy üveg pálinkával a kezében átment a *Gavrilla* pártiak közé s azokat pálinkával kínálta, miközben két *Gavrilla*-párti embert karongva be akart vezetni a saját táborukba. Erre többen megrohanták *Barcán*at, akit ültetgetni kezdtek, mire a *Lancsuk*-pártiak is oda-futottak és általános lett a verekedés. *Barcán* eközben már letépték s mire a saját pártbeliek odaértek, már halott volt. *Barcán* halála roppant elkeseredést okozott s a *Lancsuk* párt ekkor vad dühvel rontott az ellenpárt tagjaira. Ezek közül többeket súlyosan megsebesítettek. A vérengzésnek a csendőrség megérkezése vetett véget, amely eddig 10 embert tartóztatott le a verekedők közül. A választást bizonytalan időre elhalasztották.

— **Költői hivatal.** A P. N. írja az alábbi apróságot: Az Iparművészeti Múzeum karácsonyi kiállításának megnyitására történt, hogy *Wlassics* Gyula miniszter megállott egy szecessziós mozgókör előtt és nevetve mondta a mellette álló újságírónak:

— No, ebben se szeretne megfésülkődni, ugye?

Az újságíró megtapogatta kopasz homlokát és vakmerően válaszolta:

— Én még csak megfésülkődném benne a törülközővel, de már kegyelmes uramnak sehogysem ajánlanám.

— Ah! Ön a frizurámat figurázza ki? — kérdezte a miniszter szemrehányóan.

De *K. Lippich* Elek, a művészeti ügyosztály vezetője közbeszólt:

— Kegyelmes uram, el kell ismerned, hogy a felelet jó volt!

A miniszter megfenyegette ujjával *Lippich*et és tréfás haraggal mondta:

— Ej, ej! Még te is ellenem fordulsz? No várj, most hát én foglak leleplezni téged!

Odafordult az újságíróhoz.

— Kérem, olyan ügyosztály talán még a Parnasszson sincs, mint amilyen a *Lippich* barátom ügyosztálya. A tanácsos ur, *Lippich* barátom, alanyi költeményeket ír; a titkár ur, *Huska* Jenő zenét komponál; a fogalmazó ur, *Martos* Ferenc drámákat alkot; a segédfogalmazó ur pedig történelmi kutatásokat végez. Egyszer razzsiát tartottam az ügyosztályban és amint váratlanul beléptem, valamennyien hevesen becsapták az íróasztaluk fiókját. Képzelve, mit dugdostak oda előlem?

— A poémákat persze?

— Dehogy! A — restanciát!

— **A miss kocsija.** Egy gazdag braziliai hölgy, *Rienzo* Laura kisasszony nagy szenzációt keltett nemrég New-Yorkban azzal, hogy az utcán olyan kis kocsiiban jelent meg, amely elé két remek, tisztára kefélt tehén volt befogva. Faluhelyen az ilyen alkalmatosság nem tartozik a ritkaságok közé. New-York utcáin azonban nem várt eredménye volt, főképp mert a benne ülő hölgy selyembe-bársonyba volt öltözve és tele volt aggatva ékszerekkel, drágakövekkel. Az utcagyerekek nagy üvöltéssel futottak utána, mire a rendőrség is figyelmes lett a dologra. A rendőrfőnök maga szölt a kisasszonynak, hogy New-York utcáin ilyen fogattal nem lehet kocsikázni. A miss izgatottan kérdezte, hogy milyen törvény alapján tiltják meg neki a tehén-fogatot, ami a rendőrfőnököt zavarba hozta, mert valóban nem tudott említeni ilyen törvényt. A braziliai kisasszony erre nyugodtan folytatta a kocsikázást. Egy cirkuszigazgató állítólag 40.000 koronát ajánlott fel a kis tehénfogatóért, de a miss az ajánlatot kerekén visszautasította. A cirkuszigazgatónak, ha igaz a hír, nyilván elment az esze, hogy 40.000 koronát kínál két tehénért csupán azért, mert egy félbolond kocsiába fogta őket.

— **Versengés a gorombáskodásban.** A dél-afrikai angol katonák közt divatozó versengést a gorombáskodásban egy londoni újság levelezője így írja le: T. tábornok arról volt ismeretes, hogy kifejezései — enyhén szólva — erőteljesek, modora pedig — gyöngéden karakterizálva — erélyes. Miután T. nagyon sokat tart a katonai fegyelemre, elrendelte, hogy minden tiszt, aki abba a városba megy, vagy nála vagy tábornoki főnökénél vagy hadsegédénél jelentkezzen. — Tábornoki főnöke rut ember volt, a mellett hallgatag, mint egy hal. — A hadsegéd kikent fent ifju volt, de buta. Nemrég az ausztráliai csapatok egy tiszte ment abba a városba, aki meg arról volt nevezetes, hogy nem imponált neki senki. Mikor ez a tiszt egy reggel a klubban a likőrt szűrölte, belép a tábornok s megpillantván az előtte ismeretlen arcot, ráordított:

— Teremtette! Kicsoda ön?

A tiszt föláll s jelentkezik:

— J. kapitány a 8-ik viktoriái ezredből.

— Mikor érkezett?

— Tegnap.

— Miért nem jelentkezett nálam?

— Voltam az ön irodájában, ön nem volt ott, de láttam ott két tisztet.

— Kik voltak?

— N.m tudom, hogy hívják őket.

— Irja le, hogy néztek ki?

— Az egyik kellemetlen, ellenszenves, rut majom volt.

— Helyes. Az a tábornoki főnököm volt.

— A másik pedig egy monoklis fajankó volt.

— Helyes. Ez a flam volt; ez a hülye az én hadsegédem.

— **Megrágt a ló.** Nagy Lajos aradi vándorlósnek kocsisa: *Gál* Sándor egy Rákóczy-utcai kovácsnál patkoltatta a gazdája lovait. Eközben az egyik ló megbekrosodott s a ko-

csisra rugott, kinek alsó ajakát patkójával szétzarta. A kocsi sebeit dr. *Leitner* Ernő városi orvos bekötözte, a rendőrség pedig mentőkoszin a kórházba szállította a sebesültet.

— **Felgyújtott község.** A tegnapielőtti nagy szélviharban porrá égett egy felvidéki kisközség, melyet egy örült ember gyújtott fel. Vasárnap este a kis *Lomna* község lakosait tűzlárma zavarta fel. *Podrik* Antal háza gyuladt ki s az óriási szélvihar messze széthordta a szikrákat. Mialatt javában dolgoztak az oltáson, az alatt a falu másik végén lakó *Ancsok* Pál háza is kigyuladt, s alig rá egy negyed órára még másik két ház teteje is lángba borult. A megrémült lakosság rögtön arra gondolt, hogy a tüzek gyújtogatásból eredtek. Nem is csalódtak, mert *Rukán* Mátét, aki már hónapok óta mint csendes örült tartózkodott családjánál, éppen akkor fogták meg, amikor egy szalmacsövával kezében, Mihák György házáat is fel akarta gyújtani. A felizgatott s megrémült emberek megragadták a gyújtogatót s bedobták egy égő szalmakazalba, ahol teljes en összeégett. A lakosság nem tudott megküzdeni a nagy vihartól fejlesztett tűzvészszel s a közel két-száz házból álló kisközségben százharminchért leégett. A tűzvész által nemcsak a háztetők, hanem igen sok baromfi és egyéb lábas jószág is elpusztult. Még a lakosság téli takarmányai, legtöbb helyen az élelmi cikkek is, mert a leégett házak nagyjából beégtek. Az oltás közben is igen sokan súlyos égési sebeket szenvedtek. A kár meghaladja a 60.000 koronát.

— **A ki kiváló izléses olcsó és szép újévi ajándékot akar venni,** az csakis *Weinberger Ferenc* ékszerésznél kaphatja meg. *Andrássy* tér *Kőpont* szálló. Legmelegebben ajánljuk a szolid ceget a nagyérdemű közönség becses figyelmébe. Gyönyör (várás gyűrű) mint újdonság egyedül álló saját műhely Telefon 439.

— **Legyezők, bálí harisnyák és főképpen újévi ajándékok** Porter Vilmos Nagy Áruházában a Szabadságtéren kaphatók pompás választékban és rendkívüli olcsón! A fővárosi versenynyel fölvetta a küzdelmet Porter Vilmos, s. mondhatjuk, hogy minden vonalon a legnagyobb sikereket éri el. Ilyen nagy választékot minden cikkből nem egyhamar látunk, de még ennél megfelelőbb az árak rendkívüli jutányossága. Az újévi cikkeket elegáns izlés jellemzi, nem kell már manapság forintokat költeni egy ajándékra (bár ilyen tárgyak is kaphatók Porternél) csekély összegért kapjuk a legcsinosabb dolgokat. Különösen megemlítjük, hogy illatszerekben is rendkívüli a választék.

— **Dentelin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Automobil-pör a bíróság előtt.

(Az elzálogosított töl-töl.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 30.

A budapesti kir. törvényszék egy automobil vételből származott bűnpört tárgyalta ma. A vádlott egy szolgálaton kívüli huszárfőhadnagy volt, a ki ellen azonban az ügyész elejtette a vádat, s a kit a bíróság föl is mentett.

Lipthay Guido cs. és kir. kamarás Budapesten lakó szolgálaton kívüli honvédhúsárfőhadnagy a múlt év augusztus 17-én egy 3300 forint értékű automobilt vásárolt a *Velodrom* budapesti kerékpár iskola vállalatától. A vételárát váltóban fizette le a kamarás. Pár nap múlva azonban az automobil berobogott *Pragzár* Zsigmond ékszerész udvarára, csak hogy ekkor *Breuer* Dávid hordár vezette, akit *Lipthay* azzal bizott meg, hogy zálogosítsa el 500 frtért a prűszkölő járművet.

Elkövetkezett az idő, amikor a vételár fejében adott váltó lejárt, de a kamarás nem tudott fizetni. A *Velodrom*-vállalat pedig, mely

időközben megtudta az automobil sorsát, feljelentette Liptay Guidó cs. és kir. kamarást *sikkasztás* büntette miatt, azzal vádolván őt, hogy mindaddig, amíg vagyoni viszonyai tekintetében a kamarás urról az információt be nem szerezte, ez nem volt jogosítva az automobillel szabadon rendelkezni s így elzálogosítani. Meg volt ugyan engedve Liptaynak, hogy használhassa a kezelés begyakorlása céljából az automobil, de ezt eladni, vagy elzálogosítani nem volt szabad.

A törvényszék vádpancája az alapon Liptay Guidó vád alá helyezte sikkasztás büntette miatt. Ma volt ezen ügyben a főtárgyalás Cseke bíró elnöklése alatt. A tárgyaláson — melyen a vádat dr. Vargha kir. alügyész képviselte, a vádlottat pedig dr. Vaisz Sándor ügyvéd védte — Liptay azzal védekezett, hogy ő egy kész adásvételi szerződést kötött a Velodrom vállalat cégvezetőjével Farkas Lajossal. Ez alkalommal egy vétel-levelet is állították ki, melyben határozottan benne volt, hogy a vállalat eladta neki a kérdéses automobil. — Hogy ez egy perfekt adásvételi ügylet volt, igazolja még azon tény is, hogy Farkas Lajos cégvezető még gratulált is, mivel belépett az automobilisták gárdájába. Tagadta, hogy bármiféle szóbeli kikötések lettek volna a tulajdonjog fenntartására nézve addig, amíg a cég az ő vagyoni viszonyai felől be nem szerzi a kellő információkat. Vételár fejében átadott egy váltót, melyen ő és felesége voltak aláírva. Ezt a váltót az eladóvállalat el is fogadta. Mindezek alapján ő teljes joggal hihette magát az automobil tulajdonosának s így meg volt erre nézve a szabad rendelkezési joga is, mert azon esetre, ha csak használatra vette volna át a gépet, használati díjat kellett volna csupán fizetnie, s nem pedig egy 6600 koronás váltót adnia.

Ezután a tanúk kihallgatására került a sor.

Amint az esti órákban táviratozzák, Varga ügyész Liptay ellen a vádat *elejtette*, amire a bíróság megszüntette ellene az eljárást.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Halál a mulatás után. Halált okozott súlyos testi sértés büntetéseért ítélte el ma az aradi törvényszék Katona András kufurót. Katona Silingyán kutat furt s a munkájáért kapott pénzből berugott. Rumot és másféle szeszt ivott s elment Bupitya lacikonyhájába, hogy tovább mulasson. Mindenekelőtt átadott Bupityának husz koronát, hogy majd abból vonja le az elfogyasztott italok árát. Reggel felé azután le akart számolni Katona s oda szolt a lacikonyhásnak, hogy vonjon le a pénzből hat koronát, a többi pedig adja vissza. Bupitya kijelentette, hogy nem hat, hanem tizenhat koronával tartozik. Visszaadni nem tudván, átmentek Kohn Mór kereskedésébe. Mikor itt Katona csak négy koronát kapott vissza a pénzből, dühbe jött s egy bunkós végű bottal fejbe vágta Bupityát. Az ütés oly erős volt, hogy Bupitya huszonnégy órai kintlódás után meghalt. Katona a törvényszék előtt azzal védekezett, hogy teljesen részeg volt, ezt azonban nem tudta bebizonyítani. Fitus József tanu azt igazolta, hogy értelmesen beszélt tettének elkövetése után. Mint orvosszakértőket kihallgatták Csillag Ignác dr. és Borsos Béla dr. orvosokat, kik szerint az ütés feltétlenül halálos volt. A törvényszék Katonát, ittasságát enyhítő körülményül tudva be, egy évi fegyházra ítélte. A vádlott enyhítésért, az ügyész suiyosbításért felebbezett.

§ Uj kuriai bíró. A király Dogariu Tamás temesvári ítélőtáblai bírót a kir. kuriához számszeletti bíróvá nevezte ki.

Uj-évre!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy nagyobb könyvtári vételek és előnyös beszerzések folytán **diszmuveket, ifjusági iratokat, mesés- és képes könyveket, óriási választékban, meglepő olcsón** árusítok.

Egyben van szerencsém tudatni, hogy a Fischer Eliz-féle palota legnagyobb üzlethelyiségében külön

ujévi tárlatot

nyitottam, melyben az idei könyvpiac minden **ujdonsága, diszmunkák, ifjusági iratok, és képeskönyvek, a legdivatosabb diszlevél-papírok, mindenféle imakönyvek, emlékkönyvek, ujévi és egyéb levelező-lap ujdonságok, gyönyörű, eredeti levelező-lap-albumok, emlékkönyvek és mindenféle disztárgyak rendkívül jutányos árakon** lesznek kaphatók.

Kérem a n. é. közönséget, hogy mielőtt szükségletét megvásárolná, e tárlatomat megtekinteni sziveskedjék, hogy a **beszerzés szokatlan előnyösségéről, az óriási választékról és olcsó árakról** meggyőződjék.

Névjegyek

divatos és szép kivitelben 20 perc alatt készíttetnek. Olcsó árak.

Kiváló tisztelettel

KERPEL IZSO

könyv-, papir- és zenemű kereskedése,
Aradon Andrassy-tér 20. sz. (Aréna-épület).

Ugyan-e cég ajánlja az olvasó közönség szives figyelmébe 60,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden ujdonság megjelenés után azonnal kapható.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, december 30.

Enyhe időjárásunk előnyére válik termő földünknek, csak szigorú fagy ne érje a takarlatlan vetéseket, melyek az elmúlt hideg időben hólepellet voltak megvédve.

Külföldről is olcsóbb árakat jeleznek, nálunk a jó idő szabad utat enged a közlekedésnek, vegre az árutörődés külön-külön hozzájárul az árak eséséhez, mely éppen a legrosszabb időben jött, t. i. a mérleg idejében.

Közepes forgalom mellett elkelt 1500 métermázsa buza és 600 métermázsa tengeri 10—15 fillérrel olcsóbb árakon.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.25—7.30.

Buza közép 7.10—7.20.

Tengeri 4.85—4.90.

Rozs névleges jegyzés 6.00—6.10.

Arpa névleges jegyzés 5.20—5.30.

Zab névleges jegyzés 5.60—5.80.

Az irányzat lanyha.

— **Cukorkagyárosok szervezkedése.** A magyarországi cukorgyárosok értekezletet tartottak az Országos Iparegyesület helyiségeiben, az iparágukat közösen érdeklő ügyek megbeszélése végett. Az egybegyűlteket mindenekelőtt megállapították, hogy szükséges egy olyan országos szervezet létesítése, amely a magyar cukorkagyártás külön érdekeinek állandó képviselője legyen; e végből megalakították az Országos Iparegyesület cukorgyártási szakosztályát, miután konstataáltak, hogy a jelen voltak

a szakosztály megalakítását egyhangulag chajták, ezenkívül többen az érdekeltség köréből levélben jelentették be csatlakozásukat s így a szakosztály megalakításához szükséges taglétszám együtt van. A szakosztály elnökekül közfelkiáltással Gerbeaud Emilt választották meg, a választmány tagjai közé választották Weiss Márkot, az aradi *Weiss Mór és fia* cég baltagját.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Putits Milán, *Nagy-Szent-Miklós*. — Binéter Jerő: *Gyöngyös*. — Dick Vilmos és társa, keresk. cég *Torda*. — Kovaltsik István, *Retteg*. — Herzog Márkus, Bécs. — Jagersberger János, Linz. — Müller Gregor, Eger. — Tattermus Mari, Teschen. — Riediger Ferenc, Nikolsbng.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 30.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngé. Lanyha irányzat mellett 10,000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonanemek bágadtak. Időjárás derült.

Estitőzsde. Berlin ¼ olcsóbb, páris változatlan.

Zárlat 12 órakor:

Buza 1903. Áprilisa	7.61—7.62
Rozs 1903. Áprilisa	6.62—6.63
Zab 1903. Áprilisa	6.15—6.17
Tengeri 1903. májusra	5.71—5.72
Repcse augusztusra	11.90—11.90

Zárlat 5 órakor:

Buza 1903. Áprilisa	7.65—7.66
Rozs 1903. Áprilisa	6.64—6.65
Zab 1903. Áprilisa	6.17—6.19
Tengeri 1903. májusra	5.73—5.74
Repcse augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

korona	
Oszták hitelrészvény	679.50
Magyar hitelrészvény	718.50
Leszámitolóbank részvény	450.50
Rima-Murányi vasmű részvény	468.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	685.—
Közuti vasut	626.—
Városi villamos vasut részvény	323.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— December 30. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 113—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 117—9 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 117—8 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 116—7 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 113—6 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 110—3 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 108—9 fillérig.

Sertésleltár. December hó 27. napján volt készlet 26,094 darab, december hó 28. napján főlhajtott 836 darab, december hó 28. napján elszállított 2327 darab, december hó 29. napján maradt készlet 24,603 darab. — Üzlet: Szilárd.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Az év utolsó napján lapunk összes igen tisztelt barátainak, külső dolgozóitársainknak és vidéki tudósítóinknak hálás köszönetet mondunk azért a támogatásért, melyben a szerkesztőséget részesítették, hozzájárulva, hogy lapunk mindenkor érdekes és tartalmas legyen. Kérjük szives barátságukat és jóakaratu munkásságukat az új esztendőben is, a melyhez mindnyájuknak sok boldogságot kívánunk.

Az új vidéki tudósítóknak a kiadóhivatal már a mai napon megindította a t. példányt. Felkérjük őket, hogy szorgalmas munkásai legyenek az „Aradi Közlöny”-nek és gyors, főleg pedig megbízható tudósításaikkal minél sürűbben felkeressenek bennünket.

J. S. Szentleányfalu. A kiadóhivatal már intézkedett, hogy a naptárt azok is megkapják, a kik annak szépirodalmi részét becses dolgozataikkal gyarapítani sziveskedtek. A napokban tehát számíthat rá.

H. Gy. Galsa. Az előbbeni üzenet önnök is szól és mindazoknak, kik a címár adatait a megyéből és a vidékről beküldötték.

B. J. Arad. Tévedésből került oda. Jövőbe figyelembe vesszük felszólalását.

NAPIREND.

December 31. Szerda. Róm. kath. naptár: Szilveszter pápa. — Protestáns naptár: Szilveszter. — Izraelita naptár: Teb. Rosch. Chodes. — Görög-keleti naptár (december 18.): Sebestyén. — A nap két 7 óra 34 perckor, nyugszik 4 óra 1 perckor. — A hold két 8 óra 9 perckor, nyugszik 5 óra 54 perckor.

Kölcsény-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye-múzeum helyisége mellett élesterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék.

December 31. Az aradi atletikai klub választmányi ülése délután 5 órakor. — Az aradi kereskedők körének Szilveszter-estélye este 9 órakor (Központi szálló)

REGÉNY-CSARNOK.

A távollevő.

— Francia regény. —

Irtá: **Montégut Maurice.**

[5]

(Folytatás.)

IV.

Mikor Renée magára maradt, lerogyott egy székre és fejét az ujjára támasztva, elkezdett álmodni.

Nos tehát, a próba megtörtént, ezt a titokzatos ifjút, akinek az életét — eleinte öntudatlanul — három éve figyelte, akinek a könyvét reszkető ujjakkal lapozta, azt az ifjút most látta egészen közelről, hallotta beszélni.

Renée szerette Gábort s máttól fogva még jobban szerette, mint valaha, szerette, ahogy csak szeretni tudott, szerette egész szívvel, egész lényével, a lelkével, az érzékeivel, a vérével.

De mire vezethetett ez a szomorú szerelem? Odaadná-e valaha Morsalines Gábor, Morsalines János professzor fia, aki olyan kifogástalan, sőt híres családból származik, valaha a nevét Chantrier Renée-nek? A felesége nem lehetett tehát...

Lázás borzongás szaladt át a testén... tehát akkor...

Nem gondolta tovább, önmegadó kézmozdulattal fejezte be a mondatot. Képes volt mindenre, csak arra nem, hogy lángoló szenvedélyéről lemondjon. Nem áll-e egyedül a világban, vagy legalábbis csaknem egészen egyedül?

Amíg öregapja él, a külső látszatot meg fogja őrizni, aztán pedig, ha szabad ura lesz saját magának, akkor majd a maga akarata szerint cselekszik. A társadalomnak, amely már ugyis kilökte magából, az előítéleteivel nem kell számolnia; tudta, hogy a szerelme ellen folytatott harcban el fog bukni. Bizonyára kísértet lesz majd az ellenállásra, de azon a napon, amikor Gábor az Istene, a mindene, akarni fogja, kitarja neki a karjait — s pedig minő örömmel.

V.

Gábor a maga részéről ezen az estén valami parancsoló ösztönről sarkalva, hogy szórakozzék: a dologban keresett mulatságot s szobájában a szőnyeg csakhamar fekete volt tele irt papirlapokkal. Az egész éjszakát átdolgozta anélkül, hogy észrevette volna.

Összeszedte a papirlapokat, rendberakta s még egyszer átolvasta. S most ámulva vette észre, hogy himnuszt irt egy elhagyatott, szegény leányról, akit a gyávák az előítéletektől elfogottak családi tekintetből nem mernek feleségül venni s ő a „szabad város”-ban a szabad egyesülést, az eszményi házasságot dicsőítette. Most vette csak észre, hogy tíz órán át folyton Renée-t ünnepelte, az ő ügyét védelmezte a világ és a saját maga előtt s fényes diadalt aratott.

— Jó; legyen, ahogy lenni kell. — gondolta végre. — Akarom, hogy Renée az enyém legyen s az enyém is fog lenni. Feleségem lesz, ellenére... ellenére mindennek és mindenkinek.

Másnap, anélkül, hogy törődött volna Falkenberg különös pillantásaival, gyorsan felsietett az öreg Chantrier-hez.

Renée nem volt otthon, de Gábor nem törődött vele; majd megtudja a leány, ha haza jön, hogy ott fenn járt náluk. Az öreg ur úgy fogadta, mint rendesen, mint kitüntette

tett barátot, hanem a jókedve, mintha nem lett volna ma olyan élénk.

— Kedves fiam, pár nap óta nem jól érzem magamat. Öreg vagyok már és félek — nem magam miatt, az élet nem kényszerített el annyira, hogy sajnálnom kellene. Az időm letelt, — mint ahogy a kaszányában vagy a börtönben mondják az emberek, szóval olyan helyen, ahonnan szívesen mennek el.

Isten színétől nem félek, mert senkit sem bántottam soha. Csak Renée miatt nyugtalankodom... szomorú viszonyaink úgy hozták magukkal, hogy én voltam ennek a gyermeknek az egész családja, az egyetlen barátja, egyetlen támasztéka. Mióta őt ismerem, többször eszembe jutott az ő neve. O ne ijedjen meg! Tudom, hogy ön a szó teljes értelmében becsületes ember, azt hiszem, hogy bár még nagyon ifjú, mégis nyugodtan rá lehet bízni öre a leányt s hogy ön szükség esetén teljesen megbízható gyám lesz. Ez minden, amit kérek öntől. Hallgasson rám. Mához egy esztendőre — a napot és az órát percre nem tudnám meghatározni, — nem leszek többé. Renée és én olyan évjáradékból élünk, amely ha én meghalok, megszűnik. Mellékesen említem meg hogy azelőtt vámfelügyelő voltam. Az unokám minden jövedelmi forrás nélkül fog a világban állni, de itt vannak a könyveim! Ön mosolyog, de nincs igaza. Ha meghaltam, egy barátom fel fogja keresni Letorel és Balavient, a könyvkereskedők szíves szállítói s így fog hozzájuk szólni:

— Az öreg Chantrier meghalt. Nem vették meg a könyvtárát?

S akkor Letorel és Balavien lelkük szakadtából sietnek ide könyveimért. O szemem könyvelésszel, ha rá gondolkodom, hogy a kincseim, amelyeket negyven esztendeje gyűjtök, így fognak széjjel szállni... de meg kell lenni. Az eladás, meg vagyok győződve róla, be fog hozni százhatvan ezer frankot. Renée-nek lesz elég pénze hozzá, hogy úgy éljen belőle, ahogy legjobban a kedvére van. Atveszi-e ezt a megbízást, lesz-e a halálom után a leányom vagyonkezelője, üzleti tanácsadója minden titkos gondolat nélkül, teljes becsülettel, úgy, mint az apja, mint a családja tenné. Várom a feleletét.

Ez a szokatlanul komoly beszéd a rendesen oly vidám és tréfás agastyán szájából kétszeresen komolyan hangzott.

Morsalines meghajolt, megragadta az agastyán kezét és így szólt:

— Adjon az Isten önnek, Chantrier ur még hosszú életet, de a meghatározott időben ott leszek s utolsó betűig mindenben szót fogadok önnek. Ugy fogom védeni Renée kisasszony minden érdekeit, mintha magamé volna, sőt még jobban. Becsületszavamat adom rá s az Isten szent színe előtt esküszöm önnek.

Gábor meg volt indulva, ezt a beszéde is elárulta, mert rendes körülmények között nem szokott ilyen nyomatékkal beszélni.

— Csitt, — szólt Chantrier, ujját szájára téve, — köszönöm s elfogadom az esküjét, de most hallgassunk, itt jön Renée...

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Nemzeti színház.

Bérlét 91. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1902. évi december hó 31-én.

A bányamester.

Operette 3 felvonásban. Írták: West és Held. Zenéjét szerezte: Zeller Károly. Fordította: Márkus József.

SZEMÉLYEK:

Roderick	Bejczy Gy.	Dusel, irnok	Sarkadi A.
Fichtenau	Répásy G.	Martin	Békassy Gy.
Zwack	Polgár S.	Nelly	Parlagi K.
Elfrida, neje	Pajor Agnes.	Strobl	Juhász S.
Tsida	Füredi J.	Babette	Garai Ilonka.

Közdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

A nagyérdemű közönség figyelmébe!

Alólirott fűszerkereskedők, közös megegyezéssel és kötelezőleg kijelentjük, hogy

ujév napján

üzleteinket egész napon át zárva tartjuk.

Éles Armin.	Fejér Gyula.
Lázár Gyula.	Färber Lajos.
Daimel Lajos.	Dürr Gusztáv.
Guttman Samu.	Rothstein Mór.
Tamasdán Kornél.	Ifj. Weisz Mór.
Hartmann Samu.	Pollák József.
Prolich István.	

Értesítés.

Karácsonykor majdnem teljes készletünket kiáruztuk és ezért azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy **nem visszamaradt, hanem újonnan beszerzett**

ujévi ajándékokat

ajánlhassunk a nagyérdemű közönségnek **a legolcsóbb árak mellett.**

Imakönyvek,

képes- és mesés-könyvek, levélpapírok dobozokban.

Ujévi üdvözlőkártyák, képes levelezőlapok teljesen új és **a legdivatosabb** mintákban kaphatók:

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésben, Araden, 2046

Weitzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

Telefon 162. szám.

Ajánlok kitűnő minőségű **szagtalan**

fűtő-kőszent,

darabos

légszesz-pirszenet (koks),

kétszer mesett, valódi porosz

kovács-kőszent,

1818 [rostált, darabos

bükkfa-szenet,

50 kilós ólmozott zsákokban házhoz szállítva, legjutányosabb árak mellett.

Reusz Mór,

Arad, Boros Beni-tér 12.

A rendelmenyek szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik s a helyes súlyért jótállást vállalok.

HIRDETÉSEK.

Egy használt,

karban levő nyereg megvételre
restetik. — Bővebbet a kiadó-
vatalban. 2356

Erdélyi kormos alma

1 kilogramm 15 kr Kapható Spon-
ner Adolfnál Aradon, Wesselényi-
utca 16. szám. 2233

Jó házi koszt

kapható Batthányi utca 2., ajtó
szám 2. 2364

300 drb.

Grilliás torta

darabja 25 kr., 50 kr., 1 ft és 1
ft 50 kr-ért, gyönyörűen díszítve
kapható 2360

Varga N. András utóda

csokrásznál, Szabadság-tér 10.

Nyolcz napi próbaidőre

küldök bárhova saját veszélyemre

nemes valódi harci

éneklo kanári madarat,

amelyek a legkülömbözőbb hangon éne-
kelnek a 5, 7, 9, és 12 márka. tuczatja
48, 60, 72 és 84 márka. Tenyésztésre al-
kalmas nőstényeket a 1 márka, tuczatja
10 márka.

Jótállás mellett, utánvételt küldve. Meg-
lem felelőket kicserélem, esetleg az ősz-
szeged visszaadom. A legszolidabb kiszol-
gálásról számtalan elismerő levél áll ren-
delkezésre, amelyeket kívánatra ingyen
és bérmentve küldöm. Bárkinek meg van
engedve, hogy engem meglátogasson és
személyesen győződhetik meg madaraim
éneklo képességéről.

Wih. Kaye,

Speczialvogelverandhaus, 1784

Thale i. Harz.

NB. Mindenkinék, ki kanári madara-
kat tenyésztetni akar, kiválóan ajánlom
Wih. Kaye Thale i. Harz céget, mint amely
legjobb tenyészmadarakat szállítja. Kirsch-
ner, tanító, Calonseska, Felső-Szilézia.

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemos izü

Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 körjegyzőileg hi-
telesített bizonyít-
vány igazolja a biztos ered-
ményt köhögés, rekedtség
vagy katarus és elnyálka-
adás ellen. Minden egyéb
szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gatoriföldes Kelemen és Khady
Juseef a Szűz Máriához, Berger Gyula a
Szent Erzsébethez címzett és Hajós
Arad gyógyszerárában Aradon. 1810

Minden vevő

Bármilyen csekély összegért is vásárol, kap egy

életnagyságu

50/60 cmt. művészi kivitelű

Brom Platin képet

3 korona megtérítése mellett

ZIMMERMANN és EISELE

szégnél.

Diszmü. férfi-dívat és karácsonyi játék áruház

a „Zöld papagájhoz”.

1671

Minden vevő

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: Dr. HECHT.

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál,
rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vészegény-
ség, szívbíllentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál.
Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, villamfény-, moór-,
szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamosítások,
svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1809

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Szép fogak!

csakis

DENTOLIN

fog creme

haszn lata által nyerhetők.

Egyszeri használat után min-
denki megkedveli.

Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye
mindennemű

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szívizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszek,
szívacsoknak.

A legmegbízhatóbb minőségekben

mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAK!

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON. 1710

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

legjobb valódi franczia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

NÉVJEGYEIT

rendelje meg az Aradi Nyomda
Részvény-társaság könyvnyom-
dájában.

Zálogcédukat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Villanyos házi csengő
bevezetést.Villanyos házi csengő
javítást.Villanyos csengő
évi jókarban tartást.

Házi telephon
szerelést szakszerűen és jutá-
nyosan készít 1739

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és var-
rogópraktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

100 drb.

tökéletesen kihizott sertésből a

háj és kocsonyahus
eladó.

Háj 1 kgr. 70 kr.
Kocsonyahus 1 kgr. 30 kr.

Kapható

MARX IMRE

Forray- és Templom-utcai hen-
tes üzletében. 2364

Könyv- és papír-
árak Aradon

ARAD SZ. K. NYOMDA
KÖNYVNYOMDÁJA